

Podpora kurikulární práce škol
Národní pedagogický institut ČR

Společnost pro 2. stupeň ZŠ

integrovaný
modelový
ŠVP

2025

Spolufinancováno
Evropskou unií

**MS
MT**
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Obsah

Charakteristika předmětu	3
Zdůvodnění a principy integrace	3
Principy rozvržení vzdělávacího obsahu	4
Formulace očekávaných výsledků učení	5
Vzdělávací strategie	5
Časová dotace a organizace výuky	6
Tematické bloky	7
6. ročník	7
Babička či dědeček vypráví	7
Moje práva a povinnosti	9
Mé příjmy a výdaje	10
Stopy historie v našem okolí	12
Příběhy ze starověku	14
Aktuální témata	15
7. ročník	17
Druhá světová válka z různých pohledů	17
Co mohu změnit ve své škole	19
Demokracie a totalita	22
Příběh českých zemí	23
Volíme si zástupce	24
Aktuální témata	26
8. ročník	28
Co mohu změnit ve své obci?	28
Návštěva paměťové instituce	31
Volby a politický systém	32
Myslíme skutečně samostatně?	34
Sapiens	36
Aktuální témata	40
9. ročník	42
Základy práva	42
Základy ekonomie	44
Aktuální témata	46

Charakteristika předmětu

Integrovaný předmět Společnost sleduje cíle, vymezené v RVP ZV pro vzdělávací oblast Člověk a společnost. Vybavuje tedy žáka **kompetencemi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti**. Blíže k cílům výuky se odkazujeme přímo na RVP ZV, a to jak co do popisu vzdělávací oblasti Člověk a společnost, tak co do popisu obou integrovaných vzdělávacích oborů – dějepis a výchova k občanství.

Zdůvodnění a principy integrace

Integrace oborů dějepis a výchova k občanství vychází z jejich přirozené propojenosti. Současný stav společnosti, její instituce, hodnoty i problémy jsou do značné míry výsledkem historického vývoje, a naopak, naše dnešní perspektiva ovlivňuje způsob, jakým nahlížíme na historické události. Integrace umožňuje:

- propojovat historické události s aktuálními společenskými jevy,
- učit se kriticky analyzovat zdroje, bez ohledu na to, jsou-li historické či současné,
- učit se, že na většinu společenských (a tedy i historických) jevů je možno nahlížet z různých úhlů pohledu,
- učit se uvažovat nad příčinami a důsledky jevů,
- samostatně bádát po kořenech zkoumaných jevů,
- pochopit koncept kontinuity a změny jako vůdčího principu vývoje společnosti v minulosti, současnosti, i budoucnosti,
- podporovat aktivní občanství i na základě péče o odkaz minulosti a příkladů občanské angažovanosti v minulosti.

V předmětu jsou integrována všechna **průřezová témata** vymezená v RVP ZV, nejvýrazněji je zastoupeno téma **Společnost pro všechny**. Předmět rovněž vede k získání všech **klíčových kompetencí** dle RVP ZV, nejvýznamněji ke **klíčové kompetenci k občanství** a udržitelnosti. Z hlediska základních gramotností se v předmětu rozvíjí především gramotnost **čtenářská a pisatelská**.

V předmětu se pracuje v **tematických blocích**. Tyto bloky vždy pro určité časové období vymezují témata a vzdělávací cíle, jichž má být absolvováním bloku dosaženo.

Integrace obou zastoupených oborů probíhá ve třech úrovních:

1. Integrace na úrovni očekávaných výsledků učení, kdy jeden školní očekávaný výsledek učení může být krokem k dosažení očekávaných výstupů z obou oborů;
2. Integrace na úrovni tematických bloků, kdy v rámci jednoho tematického bloku dochází k dosahování očekávaných výsledků učení z obou oborů;
3. Integrace v rámci celého předmětu kdy některé tematické bloky jsou zaměřené spíše dějepisně, jiné spíše směrem k výchově k občanství, dohromady však usilujeme o rovnoměrné pokrytí obou vzdělávacích oborů.

Obdobným způsobem jsou integrovány i očekávané výsledky učení průřezových témat, klíčových kompetencí a základních gramotností, které:

- a) jsou integrovány do školních očekávaných výsledků učení, jejichž prostřednictvím se dosahuje i očekávaných výsledků vzdělávacích oborů, nebo
- b) jsou jim přiřazeny vlastní očekávané výsledky učení v rámci jednotlivých tematických bloků.

Principy rozvržení vzdělávacího obsahu

V předmětu rozvrhujeme vzdělávací obsah podle principu „**od nejbližšího k nejvzdálenějšímu**“, čímž respektujeme kognitivní vývoj dětí daného věku. Nejprve zařazujeme témata blízká každodenní zkušenosti žáků, která nevyžadují rozvinuté abstraktní myšlení. Náročnější témata (např. kognitivní revoluce, ekonomické teorie) vyučujeme až v pozdějších ročnících, kdy lze očekávat dostatečnou myšlenkovou zralost žáků.

Je-li cílem výuky **dějepis**u dle RVP ZV kladení a zodpovídání klíčových otázek vztahujících se skrze minulost k současnosti, začne se od těch, které mají na žákův život bezprostřední dopad a lze je zkoumat v jeho okolí – v rodině, místě bydliště nebo v aktuálních událostech. Postupně přecházíme k tématům vzdálenějším (časově i významem pro žáka) a končíme nejabstraktnějšími nebo časově nejvzdálenějšími tématy. Zjednodušeně lze říci, že dějepisná témata jsou do ročníků rozdělena následovně:

- 6. ročník: Dějiny z pohledu mě a mých nejbližších
- 7. ročník: Dějiny z pohledu mé země a Evropy
- 8. ročník: Dějiny z pohledu lidstva

Je-li cílem **výchovy k občanství** dle RVP podporovat porozumění společnosti v její rozmanitosti a širších souvislostech, pak začínáme s tématy, které mají bezprostřední dopad na život žáka – jeho role ve škole a možnosti ovlivňovat dění ve třídě, škole a rodině. Postupně přidáváme témata týkající se obecní, státní, nadstátní a celosvětové úrovně. Zjednodušeně lze říci, že vzdělávací obsah je strukturován takto::

- 6. ročník: Já jako žák školy, člen své rodiny
- 7. ročník: Já jako obyvatel své obce
- 8. ročník: Já jako Evropan a obyvatel světa

Doplněním tohoto přístupu je snaha propojit oba vzdělávací obory. Pokud je tedy například při probírání rodinných dějin vhodné diskutovat o demokratických a autoritativních formách státní moci, uděláme to, i když by z pohledu občanské výchovy toto téma patřilo až do 7. ročníku.

9. ročník je věnován základům práva a ekonomie jako tématům vyžadujícím největší míru abstraktního myšlení.

Pořadí zařazení tematických bloků v rámci daného školního roku je zcela na jednotlivých vyučujících. Závazné nejsou ani názvy bloků. Rovněž časová dotace k nim přiřazená je jen předpokládaná, vyučující si ji může přizpůsobit. Pro vyučujícího jsou v každém případě závazné **očekávané výsledky učení definované pro jednotlivé bloky**, i zde však může provádět přesuny mezi bloky, za předpokladu, že žáci budou k dosažení očekávaných výsledků učení vedeni v průběhu celého ročníku.

Krom tematických bloků jsou v každém ročníku zařazovány samostatné vyučovací hodiny (případně dvou- či tříhodinové bloky) zaměřené na **hlubší analýzu a kontextualizaci aktuálních témat**. Jejich cílem je poskytnout žákům hlubší porozumění aktuálním tématům nad rámec často povrchních a zkratkovitých informací, jichž se jim dostává z jejich bezprostředního okolí, a dále je vybavit kompetencí k celoživotní samostatné orientaci v aktuálním dění.

Formulace očekávaných výsledků učení

Jednotlivé výsledky učení jsou zpravidla formulovány jako činnost jednotlivého žáka („zhodnotí, zaznamená, vyzkoumá, diskutuje“). Je však možné, aby jich dosahovali i společně žáci v různě velkých skupinách, kdy se každý podílí určitou měrou na společném dosažení výsledku. Zhodnocení toho, kde je vhodné využít skupinovou práci žáků, a kde je nutné jejich individuální zapojení, je ponecháno na jednotlivých vyučujících.

Některé tematické bloky obsahují **rozšiřující výstupy a učivo**. Ty slouží jako náměty pro další práci jednotlivých žáků nebo celých tříd v případech, kdy jsou základní výstupy pro žáky nedostatečně rozvíjející nebo zbývá-li v daném tematickém bloku čas nad rámec realizace základního obsahu. Nezařazení rozšiřujících výstupů neohrozí dosažení závazných očekávaných výstupů RVP ZV v rámci celé vzdělávací oblasti.

Pro vyučující jsou z hlediska obsahu vzdělávání závazné pouze školní očekávané výsledky učení a učivo. Očekávané výsledky učení RVP ZV jsou v tabulce uvedeny pouze informativně – ukazují, ke kterým cílům RVP ZV školní výsledky směřují a zároveň slouží ke kontrole, že školní výsledky odpovídají závazné úrovni, kterou má žák dosáhnout do konce 9. ročníku.

Vzdělávací strategie

Vyučující využívají k dosažení stanovených výsledků učení (včetně výsledků učení vycházejících z klíčových kompetencí, základních gramotností a průřezových témat) následující strategie:

1. **Badatelsky orientovaná výuka** – učitel vede žáky k aktivnímu objevování prostřednictvím formulace vlastních otázek, hledání a ověřování odpovědí. Žáci pracují s různými zdroji informací, formulují hypotézy, navrhuji postupy jejich ověření a vyvozují závěry.
2. **Projektová výuka** – žáci řeší komplexní úkoly vycházející z reálných (např. Blok „Co mohu zlepšit ve své obci?“) nebo modelových (např. Blok „Volíme si zástupce“) situací. Některé projekty mají hmatatelný dopad na okolí žáka.
3. **Práce s primárními i sekundárními prameny** – žáci analyzují primární prameny (např. historické dokumenty, mediální sdělení či právní texty) a zároveň pracují i se sekundárními prameny (publikacemi, audiovizuálními materiály, jakož i výkladem učitele). Učí se posuzovat jak primární, tak sekundární prameny kriticky.
4. **Aktivní zapojení do občanského života** – žáci se prakticky zapojují do aktivit přesahujících rámec školy (péče o veřejný prostor, návštěva paměťových institucí, ovlivňování prostředí okolo sebe).
5. **Tvorba a formulace informovaného názoru a zapojení do diskuse** – žáci se učí formulovat a obhajovat vlastní názory, naslouchat ostatním a kultivovaně reagovat na protichůdné postoje. Učí se vést diskusi ústně a v pokročilých ročnících i písemně.
6. **Reflexe vlastního učení a postojů** – žáci reflektují, co se v jednotlivých tematických blocích naučili, jak se jim při dosahování očekávaných výsledků učení dařilo, a jaký je jejich osobní vztah probíraným tématům.
7. **Kooperativní učení** – je-li to vhodné, žáci spolupracují ve dvojicích či skupinách na společných úkolech, přičemž každý nese zodpovědnost za svůj příspěvek k celkovému výsledku.

8. **Práce s aktuálními společenskými tématy** – učitel průběžně zařazuje do výuky aktuální témata, která rezonují ve společnosti. Žáci se učí tato témata analyzovat v širších souvislostech, zasazovat je do historického kontextu a zaujímat k nim informované stanovisko.
9. **Využívání digitálních technologií** – žáci využívají digitální nástroje k vyhledávání a zpracování informací, tvorbě výstupů, komunikaci a spolupráci. Učí se kriticky posuzovat informace z digitálního prostředí a reflektovat vlastní digitální stopu.

Časová dotace a organizace výuky

Časová dotace je vymezena učebním plánem takto:

- 6. ročník: 2 hodiny týdně (cca 66 vyučovacích hodin celkem)
- 7. ročník: 2 hodiny týdně (cca 66 vyučovacích hodin celkem)
- 8. ročník: 3 hodiny týdně (cca 99 vyučovacích hodin celkem)
- 9. ročník: 1 hodina týdně (cca 33 vyučovacích hodin celkem)

Je-li to při tvorbě rozvrhů pro daný školní rok možné, usilujeme o to, aby v šestém, sedmém a osmém ročníku byly všechny hodiny spojeny do souvislých vyučovacích bloků. V osmém ročníku počítáme s ověřováním modelu spojeného trojhodinového vyučovacího bloku na straně jedné, nebo kombinace dvouhodinového bloku v jeden den a samostatné vyučovací hodiny v jiný den.

Tematické bloky

6. ročník

Babička či dědeček vypráví

6. ročník, 14 hodin

Žák:

Školní očekávaný výsledek učení	OVU RVP, který je prostřednictvím ŠOVU plněn
Vlastními slovy popíše smysl zkoumání historie a odůvodní důležitost nazírání na historii jako na otevřenou skutečnost, spíše než jako na uzavřený soubor informací.	CAS-DEJ-002-ZV9-018: V modelové situaci předvede, jak může historické poznání pomoci v současném životě.
	KKU-SMU-000-ZV9-001: Uvědomuje si důležitost celoživotního charakteru učení.
Zaznamená vzpomínky rodinného příslušníka či jiné blízké osoby na historickou událost či období moderních českých dějin.	CAS-DEJ-001-ZV9-005: Posoudí, jak se připomínání historických událostí a tradic podílí na utváření jeho osobní identity a identity lidí v jeho okolí.
	CAS-DEJ-002-ZV9-013: Vytvoří vlastní dějepisný výstup s využitím vhodných kriticky posouzených zdrojů.
	KKK-POR-000-ZV9-001: Přemýšlí o komunikačním záměru autora sdělení.
Zhodnotí, v čem osobně je pro něj zapojení pamětníka inspirující z hlediska hodnot (např. pravdomyslnost, čest, svobodomyslnost), které pamětník zastával.	CAS-VKO-001-ZV9-002: Zdůvodní svůj žebříček hodnot a způsoby jeho uplatňování v různých životních situacích.
	KOS-SEB-000-ZV9-001: Pracuje s jedinečností vlastní osobnosti.
	KOS-EMP-000-ZV9-001: Vyrovnává se s odlišnostmi s respektem k druhým lidem.
Konfrontuje sebrané vzpomínky se vzpomínkami sebranými spolužáky a s dobovým pramenem (tiskovinou, rozhlasovým či televizním sdělením); uvažuje nad příčinami, proč se v něčem jednotlivé prameny mohou lišit; a vytvoří jednoduchý závěr o spolehlivosti různých typů historických pramenů.	CAS-DEJ-001-ZV9-002: Posoudí informační hodnotu a důvěryhodnost zdrojů z různých dějinných epoch.
	KRP-KRP-000-ZV9-001: Kriticky hodnotí informace z různých zdrojů.
	KKU-USU-000-ZV9-001: Řídí vlastní procesy učení.
	ZGC-VZT-000-ZV9-001: Oceňuje čtení a psaní jako činnosti pomáhající porozumět světu i sobě samému.
Diskutuje o tom, jak rozdílnost vzpomínek na tutéž událost či období, ovlivňuje to, zda jsou pamětníci muži či ženy, jaké jsou národnosti, jakého etnického či sociálního původu.	CAS-VKO-001-ZV9-001: Charakterizuje společenské role, do kterých se ve svém životě dostává, a posoudí, co pro něj znamená příslušnost k rodině, ke škole, ke kultuře, k náboženství, k genderu, k obci, k národu, ke státu.
	CAS-DEJ-001-ZV9-011: Určí, jak se proměňovaly a v čem zůstávaly stejné genderové role v dějinách.
	KRP-KRP-000-ZV9-001: Kriticky hodnotí informace z různých zdrojů.

Na základě pamětnických svědectví a dalších primárních i sekundárních pramenů objasní povahu komunistického režimu v Československu a zhodnotí jeho dopady na každodenní život občanů v porovnání s demokratickým uspořádáním.	CAS-VKO-002-ZV9-011: Zhodnotí na příkladech ze života občanů přednosti, úskalí a dopady demokratické a autokratické formy vlády.
	CAS-DEJ-001-ZV9-012: Diskutuje o projevech moderního politického extremismu a o povaze, příčinách vzniku a důsledcích nastolení diktatur a autoritativních režimů.
Pojmenuje významné milníky české historie 20. století až po současnost, zanechá je na časovou osu a vysvětlí jejich význam pro dnešní společnost.	CAS-DEJ-001-ZV9-004: Specifikuje proměnu politických útvarů, krajiny a lidských sídel od pravěku po současnost pomocí map a dalších informačních zdrojů.
	CAS-DEJ-002-ZV9-018: V modelové situaci předvede, jak může historické poznání pomoci v současném životě.
Ukáže na mapě, jak se měnila geografická rozloha i podoba státních útvarů na území bývalého Československa.	CAS-DEJ-001-ZV9-004: Specifikuje proměnu politických útvarů, krajiny a lidských sídel od pravěku po současnost pomocí map a dalších informačních zdrojů.
ROZŠIŘUJÍCÍ: Prozkoumá proměnu území, v němž žije, v souvislosti s událostmi druhé světové války.	CAS-DEJ-001-ZV9-004: Specifikuje proměnu politických útvarů, krajiny a lidských sídel od pravěku po současnost pomocí map a dalších informačních zdrojů.
	KRP-BAD-000-ZV9-001: Navrhne plán pro zkoumání a řešení specifického výzkumného problému.
ROZŠIŘUJÍCÍ: Analyzuje připodobňování života v Evropské unii k životu v Protektorátu či v sovětském bloku z hlediska použitých manipulačních technik i správnosti historických paralel.	CAS-DEJ-002-ZV9-015: Vyjádří vlastní představu o funkci a významu historických objektů a motivů ve veřejném prostoru.
	CAS-DEJ-002-ZV9-018: V modelové situaci předvede, jak může historické poznání pomoci v současném životě.
	CAS-VKO-001-ZV9-003: Rozpozná předsudky a stereotypy v komunikaci a jednání a zaujímá k nim kritický přístup.
	CAS-DEJ-001-ZV9-012: Diskutuje o projevech moderního politického extremismu a o povaze, příčinách vzniku a důsledcích nastolení diktatur a autoritativních režimů.
ROZŠIŘUJÍCÍ: Na základě vzpomínek pamětníka i dalších zdrojů vyvodí možné příčiny rozdělení Československa a zhodnotí, jaké dopady měla tato změna na každodenní život lidí v nově vzniklých státech.	CAS-DEJ-001-ZV9-004: Specifikuje proměnu politických útvarů, krajiny a lidských sídel od pravěku po současnost pomocí map a dalších informačních zdrojů.
	CAS-DEJ-001-ZV9-009: Rozliší příčiny, důsledky a podobu konfliktů a spolupráce v minulosti.
	CAS-VKO-001-ZV9-001: Charakterizuje společenské role, do kterých se ve svém životě dostává, a posoudí, co pro něj znamená příslušnost k rodině, ke škole, ke kultuře, k náboženství, k genderu, k obci, k národu, ke státu.
	KRP-KRP-000-ZV9-001: Kriticky hodnotí informace z různých zdrojů.
Učivo	
— Význam historie a historického poznání. — Typy historických pramenů (hmotné, písemné, obrazové, zvukové a jiné); rozdíl mezi primárními a sekundárními prameny. — Metody sběru a zaznamenávání vzpomínek. — Česká historie 20. a 21. století – klíčové události a období: první republika, Mnichovská dohoda, Protektorát Čechy a Morava a druhá světová válka, poválečné události, období komunistického režimu, Pražské jaro a okupace, Sametová revoluce, rozdělení Československa, vstup do EU. — Demokracie, autokracie, diktatura, totalita.	
Mezipředmětové vazby	
— Český jazyk a literatura: OVU Rozlišuje komunikační funkce výpovědi.	

Moje práva a povinnosti

6. ročník, 10 hodin

Žák:

Školní očekávaný výsledek učení	OVU RVP, který je prostřednictvím ŠOVU plněn
Nalezne ve školním řádu práva a povinnosti žáka školy a vyvodí, jaký je jejich smysl a uvádí konkrétní příklady jejich naplňování ve školním životě; nalezne ve školním řádu sankce hrozící při porušování pravidel.	CAS-VKO-002-ZV9-007: Pracuje s ukázkami konkrétních právních textů, jako je Ústava ČR, Listina základních práv a svobod, zákony, různé typy smluv. CAS-VKO-001-ZV9-001: Charakterizuje společenské role, do kterých se ve svém životě dostává, a posoudí, co pro něj znamená příslušnost k rodině, ke škole, ke kultuře, k náboženství, k genderu, k obci, k národu, ke státu.
Posoudí, zda sám neporušuje některé ze svých povinností dle školního řádu, a pokud ano, podnikne kroky k nápravě.	CAS-VKO-002-ZV9-008: Rozpozná na příkladech různých životních situací porušování práv, zákonů a smluv a navrhne, jak situace řešit. KOB-ODP-000-ZV9-001: Přebírá odpovědnost za věci okolo sebe a za možné dopady svých rozhodnutí vůči ostatním a okolí.
Posoudí, zda ve škole nejsou porušována některá jeho práva dle školního řádu, a pokud ano, navrhne, jak situaci řešit.	CAS-VKO-002-ZV9-008: Rozpozná na příkladech různých životních situací porušování práv, zákonů a smluv a navrhne, jak situace řešit. KRP-RPS-000-ZV9-001: Reflektuje osobní a společné problémy s ohledem na různé perspektivy navrhovaných řešení. KDI-BZK-000-ZV9-001: Předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení a dat nebo jeho tělesné či duševní zdraví.
Na paralelách mezi funkcí pravidel ve škole a ve společnosti odůvodní smysl stanovování a dodržování právních norem; porozumí pojmu "právní stát".	CAS-VKO-002-ZV9-008: Rozpozná na příkladech různých životních situací porušování práv, zákonů a smluv a navrhne, jak situace řešit.
Na historických příkladech (např. pravěké společenství, starověká říše, středověká monarchie, moderní stát) popíše proměňující se úlohu státu při zajišťování celospolečenských potřeb, včetně stanovování a vymáhání právních norem.	CAS-VKO-002-ZV9-005: Zhodnotí na příkladech ze života občanů přednosti, úskalí a dopady demokratické a autokratické formy vlády. CAS-DEJ-001-ZV9-004: Specifikuje proměnu politických útvarů, krajiny a lidských sídel od pravěku po současnost pomocí map a dalších informačních zdrojů. KRP-VED-000-ZV9-001: Analyzuje při rozhodování a řešení problémů objektivní informace a prezentované závěry vědeckého poznání.
Učivo	
— Práva a povinnosti a jejich vzájemný vztah. — Orientace v právním dokumentu. — Školní řád a význam ve škole; práva a povinnosti žáka školy. — Způsoby řešení situací porušování práv ve škole (např. možnost obrátit se na pedagogy, vedení školy, instituce dětského ombudsmana). — Proměny státně-spoločenského uspořádání v různých historických obdobích (pravěké společenství, starověké říše, středověké monarchie, moderní státy). — Pojem "právní stát".	
Mezipředmětové vazby	
— Český jazyka literatura: OVU Používá postupy a strategie umožňující vnímat a interpretovat text.	

Mé příjmy a výdaje

6. ročník, 12 hodin

Žák:

Školní očekávaný výsledek učení	OVU RVP, který je prostřednictvím ŠOVU plněn
Zaznamená po dobu dvou týdnů své příjmy (kapesné, dárky, výdělek za pomoc) nebo analyzuje předložený modelový přehled příjmů a výdajů odpovídající vrstevníkovi; roztřídí položky na pravidelné a nepravidelné a vyhodnotí hospodaření s financemi.	CAS-VKO-002-ZV9-014: Rozhoduje v modelových situacích o řešení životních potřeb s ohledem na rodinný a osobní rozpočet.
	KKU-USU-000-ZV9-001: Řídí vlastní procesy učení.
	ZGM-MRF-000-ZV9-001: Hodnotí získané výsledky ve vztahu k výchozí matematické situaci.
Zmapuje, co nebo kdo ovlivňuje jeho rozhodování o útratě (např. reklamy, influenceři, kamarádi, rodiče) a vyhodnotí, které vlivy považuje za pozitivní a které za rizikové; popíše situaci, kdy se rozhodl impulsivně a kdy své rozhodnutí o útratě předem promyslel, vysvětlí rozdíl v důsledcích těchto rozhodnutí.	CAS-VKO-002-ZV9-014: Rozhoduje v modelových situacích o řešení životních potřeb s ohledem na rodinný a osobní rozpočet.
	CAS-VKO-001-ZV9-004: Zhodnotí, co nebo kdo má vliv na něj a na jeho rozhodování ve fyzickém a v digitálním prostředí.
	KDI-BZK-000-ZV9-001: Předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení a dat nebo jeho tělesné či duševní zdraví.
Vytvoří v tabulkovém kalkulátoru jednoduchý osobní rozpočet na měsíc (vlastní či modelový).	KDI-ZAP-000-ZV9-001 Účelně a uvážlivě sdílí data a informace v digitálním prostředí s cílem osobního růstu, podpory školní či zájmové komunity nebo za účelem týmové práce na školních projektech.
	CAS-VKO-002-ZV9-014: Rozhoduje v modelových situacích o řešení životních potřeb s ohledem na rodinný a osobní rozpočet.
	KDI-VIN-000-ZV9-001: Využívá digitální technologie, aby sobě či ostatním usnadnil či zjednodušil pracovní postupy a zkvalitnil výsledky práce.
Na základě svých zkušeností s hospodařením s penězi vytvoří seznam svých priorit při rozhodování o penězích a zdůvodní, proč jsou pro něj tyto priority důležité.	ZGM-POM-000-ZV9-001: Systematicky kontroluje správnost řešení matematických postupů.
	CAS-VKO-001-ZV9-002: Zdůvodní svůj žebříček hodnot a způsoby jeho uplatňování v různých životních situacích.
	CAS-VKO-002-ZV9-014: Rozhoduje v modelových situacích o řešení životních potřeb s ohledem na rodinný a osobní rozpočet.
	KPP-NAP-000-ZV9-001 Využívá příležitosti a výzvy pro rozvoj v různých oblastech vlastního života.
ROZŠÍŘUJÍCÍ: Na modelových situacích rodin s různými příjmy rozpozná rozdílné ekonomické možnosti a výzvy (např. neúplná rodina, rodina s členem se zdravotním postižením, rodina zasažená ztrátou zaměstnání), diskutuje o tom, jak mohou tyto situace ovlivnit možnosti uspokojování potřeb, a navrhne konkrétní kroky, které může jednotlivec podniknout k předcházení nebo zmírnění negativních dopadů těchto situací.	KOS-WEL-000-ZV9-001: Aktivně přispívá ke zvyšování osobního wellbeingu (osobní všestranné pohody).
	PTS-000-000-ZV9-004: Zvažuje potřeby lidí v obtížných životních situacích a navrhuje, jak posilovat rovné příležitosti a soudržnost společnosti ve svém okolí i ve světě.
	CAS-VKO-002-ZV9-014: Rozhoduje v modelových situacích o řešení životních potřeb s ohledem na rodinný a osobní rozpočet.

ROZŠIŘUJÍCÍ: Navrhne konkrétní způsoby, jak může on sám a jeho rodina podpořit finanční solidaritu ve svém okolí (např. darování nepotřebných věcí, zapojení do sbírek, dobrovolnictví, sdílení zdrojů v komunitě).	PTS-000-000-ZV9-004: Zvažuje potřeby lidí v obtížných životních situacích a navrhuje, jak posilovat rovné příležitosti a soudržnost společnosti ve svém okolí i ve světě.
	KOB-ODP-000-ZV9-001: Přebírá odpovědnost za věci okolo sebe a za možné dopady svých rozhodnutí vůči ostatním a okolí.
ROZŠIŘUJÍCÍ: Porovná životní úroveň rodin v dnešní době s životní úrovní rodin v různých obdobích moderních dějin.	CAS-VKO-002-ZV9-014: Rozhoduje v modelových situacích o řešení životních potřeb s ohledem na rodinný a osobní rozpočet.
	CAS-DEJ-001-ZV9-008: Vysvětlí proměny fungování hospodářství od pravěku po současnost.
Učivo	
— Příjmy a výdaje; pravidelné a nepravidelné. — Rozpočet a principy jeho sestavení. — Digitální nástroje pro správu financí (základy práce s tabulkovými procesory, aplikace pro sledování příjmů a výdajů, jednoduché výpočty a vizualizace finančních dat). — Potřeby a přání. — Faktory ovlivňující finanční rozhodování (vliv médií, reklamy a vrstevníků; impulsivní versus promyšlené rozhodování).	
Mezipředmětové vazby	
— Informatika: OVU Vytvoří tabulku pro evidenci potřeby. Nastaví datové typy pro jednotlivé sloupce tabulky. Eviduje požadovaná data v tabulce; Aplikuje filtry do již připravených tabulek s cílem zpřehlednit data. Odpovídá na otázky vycházejí z filtrovaných dat. — Matematika: OVU Určí společné dělitele a společné násobky dvou přirozených čísel, porovnává celá čísla a zobrazuje je na číselnou osu, sčítá a odčítá celá čísla pomocí modelů a číselného zápisu, násobí a dělí celá čísla, řeší úlohy z reálného světa, ve kterých je násobení či dělení dvou celých čísel, z nichž alespoň jedno je záporné.	

Stopy historie v našem okolí

6. ročník, 12 hodin

Žák:

Školní očekávaný výsledek učení	OVU RVP, který je prostřednictvím ŠOVU plněn
Zmapuje historii a význam jednoho či více historických artefaktů v okolí školy (např. socha, název ulice, historická budova, památník, pomník apod.).	CAS-DEJ-002-ZV9-015: Vyjádří vlastní představu o funkci a významu historických objektů a motivů ve veřejném prostoru
	CAS-DEJ-002-ZV9-016: Podílí se na utváření historického významu regionálních kulturních památek, popřípadě památek s celostátní či mezinárodní hodnotou.
	KPP-TYM-000-ZV9-001: Efektivně přispívá k úspěšné týmové spolupráci. (pracuje-li v týmu)
	KKT-UMK-000-ZV9-001: Rozpoznává estetickou a obsahovou hodnotu uměleckých děl a kulturních projevů, oceňuje jejich význam jako prostředků komunikace a sdílí své názory s ostatními.
	KRP-BAD-000-ZV9-001: Navrhne plán pro zkoumání a řešení specifického výzkumného problému.
Porovná informace o historickém objektu získané z různých zdrojů a uvede, v čem se tyto informace shodují a v čem se liší.	CAS-DEJ-001-ZV9-002: Posoudí informační hodnotu a důvěryhodnost zdrojů z různých dějinných epoch
	KRP-KRP-000-ZV9-001: Kriticky hodnotí informace z různých zdrojů.
	KDI-DAT-000-ZV9-001: Data získaná na základě vlastních kritérií a formulovaných dotazů z různých digitálních zdrojů posuzuje z hlediska souladu s již známými poznatky i nároku na spolehlivost zdroje.
Přiřadí vybrané historické objekty v okolí školy k jednotlivým historickým obdobím a diskutuje o jejich významu v období, v němž vznikly, jakož i o jejich dnešním významu, funkci a estetické a kulturní hodnotě.	CAS-DEJ-001-ZV9-001: Přiřadí kulturní projevy k jednotlivým dějinným epochám
	CAS-DEJ-001-ZV9-006: Doloží příklady vlivu náboženství na jednání lidí v různých dějinných epochách.
	CAS-DEJ-001-ZV9-005: Posoudí, jak se připomínání historických událostí a tradic podílí na utváření jeho osobní identity a identity lidí v jeho okolí.
	CAS-DEJ-002-ZV9-016: Podílí se na utváření historického významu regionálních kulturních památek, popřípadě památek s celostátní či mezinárodní hodnotou.
	CAS-DEJ-002-ZV9-015: Vyjádří vlastní představu o funkci a významu historických objektů a motivů ve veřejném prostoru.
	KKT-IDR-000-ZV9-001: Hodnotí kulturní projevy, tradice a umělecká díla vlastní i jiných kultur a porovnává je v kontextu historických a společenských a kulturních souvislostí.
	KKT-UMK-000-ZV9-001: Rozpoznává estetickou a obsahovou hodnotu uměleckých děl a kulturních projevů, oceňuje jejich význam jako prostředků komunikace a sdílí své názory s ostatními.
Umístí zkoumané historické objekty na časovou osu zobrazující širší rámec českých dějin.	CAS-DEJ-001-ZV9-001: Přiřadí kulturní projevy k jednotlivým dějinným epochám

ROZŠIŘUJÍCÍ: Zhodnotí, jak jako společnost pečujeme o zkoumané historické artefakty, a diskutuje o tom, zda to je v dnešní době vůbec relevantní.	CAS-VKO-002-ZV9-010: Kriticky posuzuje dění ve svém regionu, v České republice a ve světě.
	CAS-DEJ-002-ZV9-015: Vyjádří vlastní představu o funkci a významu historických objektů a motivů ve veřejném prostoru.
Učivo	
— Funkce historických artefaktů (praktická, symbolická, připomínková, estetická). — Historický a společenský kontext vzniku konkrétních památek. — Hodnota historických památek. — Metody zkoumání historických objektů (terénní průzkum a jeho základní techniky, dokumentace, formulování otázek pro další výzkum, práce s digitálními nástroji při sběru a zpracování informací). — Typy informačních zdrojů o historických objektech (např. odborná literatura, kroniky, archivy, internetové databáze, místní pamětníci). — ROZŠIŘUJÍCÍ: Proměny významu historických objektů — ROZŠIŘUJÍCÍ: Ochrana regionálních kulturních památek, možnosti zapojení veřejnosti do ochrany historického dědictví	
Mezipředmětové vazby	
Umění: tematický okruh <i>Recepce a reflexe uměleckého díla – Prohlubování vnímavosti a hledání významů; tematický okruh Kulturní povědomí a jednání – Prohlubování a objevování</i> Geografie: Úvod do geografie – OVU mapuje v terénu vybrané části okolí školy nebo třídy a sbírá data pomocí mobilních aplikací a GIS, ze kterých vytváří a sestavuje tematické mapy (např. využití půdy, vegetace, pocitová mapa apod.)	

Příběhy ze starověku

6. ročník, 10 hodin

Žák:

Školní očekávaný výsledek učení	OVU RVP, který je prostřednictvím ŠOVU plněn
Převypráví, zdramatizuje nebo jinak ztvární vybranou řeckou báji nebo pověst a vysvětlí, jaké poselství příběh obsahuje.	CAS-DEJ-001-ZV9-001: Přiřadí kulturní projevy k jednotlivým dějinným epochám KKT-IDR-000-ZV9-001: Hodnotí kulturní projevy, tradice a umělecká díla vlastní i jiných kultur a porovnává je v kontextu historických a společenských a kulturních souvislostí.
Na základě vybraného filmu zasazeného do období římské říše a práce se sekundárními prameny popíše základní principy fungování římské společnosti.	CAS-DEJ-001-ZV9-001: Přiřadí kulturní projevy k jednotlivým dějinným epochám. CAS-DEJ-001-ZV9-003: Vysvětlí rozdíl mezi zobrazováním minulosti v dějepisectví a ve filmu, v literatuře a v nových médiích včetně produktů umělé inteligence.
Interpretuje vybraný biblický příběh a vysvětlí historické okolnosti vzniku křesťanství.	CAS-DEJ-001-ZV9-001: Přiřadí kulturní projevy k jednotlivým dějinným epochám CAS-DEJ-001-ZV9-006: Doloží příklady vlivu náboženství na jednání lidí v různých dějinných epochách. KKT-IDR-000-ZV9-001: Hodnotí kulturní projevy, tradice a umělecká díla vlastní i jiných kultur a porovnává je v kontextu historických a společenských a kulturních souvislostí. KKT-UMK-000-ZV9-001: Rozpoznává estetickou a obsahovou hodnotu uměleckých děl a kulturních projevů, oceňuje jejich význam jako prostředků komunikace a sdílí své názory s ostatními. ZGC-VZT-000-ZV9-001: Oceňuje čtení a psaní jako činnosti pomáhající porozumět světu i sobě samému.
Popíše význam antické kultury a vzniku křesťanství pro formování evropské kultury.	CAS-DEJ-001-ZV9-005: Posoudí, jak se připomínání historických událostí a tradic podílí na utváření jeho osobní identity a identity lidí v jeho okolí. KKT-IDR-000-ZV9-001: Hodnotí kulturní projevy, tradice a umělecká díla vlastní i jiných kultur a porovnává je v kontextu historických a společenských a kulturních souvislostí.
Učivo	
— Řecké báje a pověsti (vybrané příběhy o bozích a hrdinech); základní informace o starověkém Řecku. — Filmová a literární zobrazení antického Říma v porovnání s historickými fakty. — Principy (právo, občanství) a základní popis vývoje (městský stát, republika, císařství) římské společnosti. — Vybrané biblické příběhy (zejména z Nového zákona). — Historické okolnosti vzniku křesťanství a jeho šíření. — Antické dědictví v evropské kultuře (filozofie, umění, architektura, právo, politické uspořádání). — Vliv křesťanství na evropskou kulturu a hodnoty.	
Mezipředmětové vazby	
Český jazyk a literatura: OVU Vyjadřuje svoje prožitky literárního, divadelního a audiovizuálního díla; Interpretuje literární díla a díla z oblasti dalších druhů umění. Umění: tematický okruh <i>Recepce a reflexe uměleckého díla – Prohlubování vnímavosti a hledání významů;</i> tematický okruh <i>Kulturní povědomí a jednání – Prohlubování a objevování</i>	

Aktuální témata

6. ročník, 8 hodin (jednotlivých nebo v menších blocích)

Žák:

Školní očekávaný výsledek učení	OVU RVP, který je prostřednictvím ŠOVU plněn
Porozumí v základních obrysech několika aktuálních tématům.	CAS-VKO-002-ZV9-010: Kriticky posuzuje dění ve svém regionu, v České republice a ve světě.
Vyhledává základní informace o aktuálním dění z doporučených zdrojů.	CAS-VKO-002-ZV9-010: Kriticky posuzuje dění ve svém regionu, v České republice a ve světě
	KRP-KRP-000-ZV9-001: Kriticky hodnotí informace z různých zdrojů.
	ZGC-VZT-000-ZV9-001: Oceňuje čtení a psaní jako činnosti pomáhající porozumět světu i sobě samému.
	PTS-000-000-ZV9-002: Rozezná a vysvětlí volbu výrazových prostředků, kterými se mediální sdělení snaží ovlivnit vnímání konkrétního tématu.
S dopomocí popisuje základní příčiny událostí, uvažuje nad jejich možnými důsledky ve svém okolí.	KOB-ZPS-000-ZV9-001: Zohledňuje vzájemnou propojenost jevů, situací a výzev v okolním světě z hledisek sociálních, ekonomických, kulturních, politických a ekologických.
	CAS-VKO-002-ZV9-010: Kriticky posuzuje dění ve svém regionu, v České republice a ve světě.
	CAS-DEJ-001-ZV9-009: Rozliší příčiny, důsledky a podobu konfliktů a spolupráce v minulosti
	CAS-DEJ-002-ZV9-018: V modelové situaci předvede, jak může historické poznání pomoci v současném životě.
	CAS-DEJ-001-ZV9-012: Diskutuje o projevech moderního politického extremismu a o povaze, příčinách vzniku a důsledcích nastolení diktatur a autoritativních režimů.
	CAS-VKO-002-ZV9-006: Prozkoumá průběh a výsledky voleb v České republice, rozhodování občanů při volbách a jejich zapojování do veřejného politického dění.
Formuluje vlastní názor na dění kolem sebe.	CAS-VKO-002-ZV9-010: Kriticky posuzuje dění ve svém regionu, v České republice a ve světě.
	KRP-KRP-000-ZV9-001: Kriticky hodnotí informace z různých zdrojů.
	KKK-VYJ-000-ZV9-001: Vyjadřuje se prostřednictvím souboru běžných výrazových prostředků, které volí s důrazem na svůj komunikační záměr, partnera a situaci.
Při diskusi naslouchá ostatním a dodržuje základní pravidla komunikace.	KKK-AKN-000-ZV9-001: Během mluvené interakce v každodenních situacích uzpůsobuje vlastní projev tak, že aktivně reaguje na projev partnera, a tím přispívá ke kultivovanosti konkrétní situace.
	KOS-EMP-000-ZV9-001: Vyrovnává se s odlišnostmi s respektem k druhým lidem.
Uvědomuje si, že ne všechny informace má k dispozici.	KRP-KRP-000-ZV9-001: Kriticky hodnotí informace z různých zdrojů.
	CAS-VKO-002-ZV9-010: Kriticky posuzuje dění ve svém regionu, v České republice a ve světě.

Učivo:

- Druhy médií a jejich základní charakteristiky (tištěná, rozhlasová, televizní, internetová, sociální).
- Rozdíl mezi seriózními a bulvárními médii.
- Základní terminologie pro popis aktuálních událostí (důvěryhodnost, fakt, názor, příčina, následek).
- Pravidla kultivované diskuse (naslouchání, respektování odlišných názorů, věcnost).
- Funkce médií ve společnosti (informační vzdělávací, zábavní).
- Rozpoznávání vztahu mezi aktuálními událostmi a vlastním životem.

Mezipředmětové vazby

- **Český jazyk a literatura:** OVU *Vyjadřuje se věcně, výstižně a vhodnými jazykovými prostředky; Vyhledá, kriticky posoudí a sdílí informace; Používá postupy a strategie umožňující vnímat a interpretovat text.*
- **Informatika:** OVU *Seznamuje se s příklady virálně šířených příspěvků. Na základě vyhledávání v online zdrojích ověřuje jejich správnost a zdůvodní ji.*
- **Geografie:** Kde právě jsem? – OVU *Rozdělí svět na regiony podle vlastních kritérií, která zdůvodní.*

7. ročník

Druhá světová válka z různých pohledů

7. ročník, 12 hodin

Žák:

Školní očekávaný výsledek učení	OVU RVP, který je prostřednictvím ŠOVU plněn
Konfrontuje zpracování téže historické události / historického tématu z období druhé světové války v dobových pramenech, v knižním zpracování s informacemi nalezenými na internetu (včetně informací předložených umělou inteligencí) a s odbornou literaturou; posoudí věrohodnost jednotlivých zdrojů a načrtne kritéria pro posouzení důvěryhodnosti zdrojů.	CAS-DEJ-001-ZV9-003: Vysvětlí rozdíl mezi zobrazováním minulosti v dějepisectví a ve filmu, v literatuře a v nových médiích včetně produktů umělé inteligence.
	CAS-DEJ-001-ZV9-002: Posoudí informační hodnotu a důvěryhodnost zdrojů z různých dějinných epoch.
	KKT-IDR-000-ZV9-001: Hodnotí kulturní projevy, tradice a umělecká díla vlastní i jiných kultur a porovnává je v kontextu historických a společenských a kulturních souvislostí.
	KRP-KRP-000-ZV9-001: Kriticky hodnotí informace z různých zdrojů.
	KKK-POR-000-ZV9-001: Přemýšlí o komunikačním záměru autora sdělení.
	KKT-UMK-000-ZV9-001: Rozpoznává estetickou a obsahovou hodnotu uměleckých děl a kulturních projevů, oceňuje jejich význam jako prostředků komunikace a sdílí své názory s ostatními.
Uvede několik možných interpretací příčin vypuknutí druhé světové války.	KRP-VED-000-ZV9-001: Analyzuje při rozhodování a řešení problémů objektivní informace a prezentované závěry vědeckého poznání.
	CAS-DEJ-001-ZV9-009: Rozliší příčiny, důsledky a podobu konfliktů a spolupráce v minulosti.
V základních obrysech popíše průběh druhé světové války.	KOB-ZPS-000-ZV9-001: Zohledňuje vzájemnou propojenost jevů, situací a výzev v okolním světě z hledisek sociálních, ekonomických, kulturních, politických a ekologických.
	CAS-DEJ-001-ZV9-009: Rozliší příčiny, důsledky a podobu konfliktů a spolupráce v minulosti.
Zhodnotí dopad událostí druhé světové války a režimu panujícího v nacistickém Německu na životy lidí a jednotlivých skupin obyvatelstva (např. Židé, Romové, vojáci, obyvatelé okupovaných zemí či zemí, na jejichž území se válčilo...).	CAS-DEJ-001-ZV9-012: Diskutuje o projevech moderního politického extremismu a o povaze, příčinách vzniku a důsledcích nastolení diktatur a autoritativních režimů.
	CAS-DEJ-001-ZV9-009: Rozliší příčiny, důsledky a podobu konfliktů a spolupráce v minulosti.
Vysvětlí, jak se výsledek druhé světové války podepsal na uspořádání poválečné Evropy.	CAS-VKO-002-ZV9-008: Rozpozná na příkladech různých životních situací porušování práv, zákonů a smluv a navrhne, jak situace řešit.
Vysvětlí koncept lidských práv a vyvodí, proč právě události druhé světové války vedly k jeho všeobecnému přijetí a ukotvení v katalozích lidských práv (např. Ve Všeobecné deklaraci lidských práv).	CAS-DEJ-001-ZV9-004: Specifikuje proměnu politických útvarů, krajiny a lidských sídel od pravěku po současnost pomocí map a dalších informačních zdrojů.
	CAS-DEJ-001-ZV9-012: Diskutuje o projevech moderního politického extremismu a o povaze, příčinách vzniku a důsledcích nastolení diktatur a autoritativních režimů.

	CAS-VKO-002-ZV9-007: Pracuje s ukázkami konkrétních právních textů, jako je Ústava ČR, Listina základních práv a svobod, zákony, různé typy smluv.
	CAS-DEJ-002-ZV9-018: V modelové situaci předvede, jak může historické poznání pomoci v současném životě.
Ukáže, jak výsledky druhé světové války ovlivňují současnou Evropu a jeho život v ní; za pomoci otázky „co by, kdyby“ zkouší vymýšlet různé scénáře, jak by mohl vypadat jeho život v dnešní Evropě, pokud by to v letech 1939–1945 dopadlo jinak (např. pokud by Německo nebylo poraženo / pokud by Československo osvobodili spojenci...).	CAS-DEJ-001-ZV9-009: Rozliší příčiny, důsledky a podobu konfliktů a spolupráce v minulosti.
	CAS-DEJ-002-ZV9-018: V modelové situaci předvede, jak může historické poznání pomoci v současném životě.
	KOB-ZPS-000-ZV9-001: Zohledňuje vzájemnou propojenost jevů, situací a výzev v okolním světě z hledisek sociálních, ekonomických, kulturních, politických a ekologických.
ROZŠÍŘUJÍCÍ: Identifikuje konkrétní příklady mezinárodní propojenosti, které vznikly jako důsledek druhé světové války (OSN, NATO, EU, globální obchodní sítě), a diskutuje o příležitostech a rizicích, která tato propojení přinášejí pro dnešní svět.	CAS-DEJ-001-ZV9-009: Rozliší příčiny, důsledky a podobu konfliktů a spolupráce v minulosti.
	CAS-VKO-002-ZV9-011: Zhodnotí na příkladech ze života občanů projevy ekonomické a politické integrace v Evropě a její výhody a nevýhody.
	PTS-000-000-ZV9-001: Rozpozná příležitosti, jaké jemu i společnosti přináší propojenost světa, a rizika, která z propojenosti vyplývají.
Učivo:	
— Rozdíl mezi historií, historiografií (dějepisectvím) a ztvárněním dějin v populární kultuře. — Příčiny druhé světové války (dopad první světové války a Versailleského systému, vzestup totalitních ideologií v meziválečném období, hospodářská krize, vliv rasových a nacionálních ideologií). — Průběh druhé světové války (hlavní události a etapy, zapojení různých států a národů do konfliktu). — Dopady války na různé skupiny obyvatelstva (Holocaust a perzekuce dalších skupin osob v třetí říši, situace vojáků na frontách, situace obyvatel okupovaných nebo válečných území, porušování lidských práv a mezinárodního práva). — Poválečné uspořádání Evropy (vznik bipolárního světa a studené války, poválečné organizace a smlouvy, proměny politických útvarů v Evropě). — Metoda kontrafaktuální historie („co by, kdyby“). — Koncept lidských práv a jeho ukotvení ve světovém právním řádu. — ROZŠÍŘUJÍCÍ: Mezinárodní propojenost po druhé světové válce (vznik mezinárodních organizací, počátky evropské integrace a její vývoj, globální obchodní sítě a ekonomická spolupráce).	
Mezipředmětové vazby	
— Umění: tematický okruh <i>Recepce a reflexe uměleckého díla</i> – Prohlubování vnímavosti a hledání významů; tematický okruh <i>Kulturní povědomí a jednání</i> – Prohlubování a objevování. — Český jazyk a literatura: OVU Interpretuje literární díla a díla z oblasti dalších druhů umění; Vyjadřuje svoje prožitky literárního, divadelního a audiovizuálního díla. — Geografie: Obyvatelstvo – OVU Zná umístění vybraných států světa a orientuje se ve slepé mapě; Na vybraných regionech identifikuje hlavní faktory, které ovlivňovaly a ovlivňují nerovnoměrné rozmístění obyvatelstva a vývoj počtu obyvatel v tomto regionu; Na příkladech konkrétních států identifikuje pozitivní a negativní dopady struktury obyvatelstva a s oporou o příklady z různých částí světa navrhuje možná řešení negativních dopadů; Na příkladech konkrétních států identifikuje pozitivní a negativní dopady migračního pohybu obyvatelstva a s oporou o příklady z různých částí světa navrhuje možná řešení negativních dopadů; Lidé v naší obci – OVU S pomocí dat a rozhovorů s pamětníky vytvoří infografiku, ve které znázorní, jak se vyvíjel počet obyvatel v obci v posledních desetiletích a jaké faktory měly na změny počtu obyvatel zásadní vliv; Diskutuje, jak se změny počtu obyvatel projeví na životě obce a jak se počet obyvatel může měnit v budoucnosti.	

Co mohu změnit ve své škole

7. ročník, 14 hodin

Žák:

Školní očekávaný výsledek učení	OVU RVP, který je prostřednictvím ŠOVU plněn
Zmapuje svoje potřeby a přání nebo i potřeby a přání jiných vztahujících se ke škole; navrhne změnu / zlepšení určitého aspektu života ve škole a posoudí její realističnost.	CAS-VKO-002-ZV9-012: Vytváří návrh společensky prospěšné akce a do některé se aktivně zapojuje
	CAS-VKO-002-ZV9-010: Kriticky posuzuje dění ve svém regionu, v České republice a ve světě
	PTS-000-000-ZV9-005: Kriticky posoudí uplatňování demokratických principů ve škole a formuluje návrhy podporující demokratické procesy.
	PTP-000-000-ZV9-001: Aktivně spoluutváří vzdělávací prostředí, aby přispívalo k naplňování jeho potřeb a potřeb ostatních členů školní komunity.
	PTP-000-000-ZV9-003: Ve spolupráci s druhými plánuje, realizuje a vyhodnocuje aktivity, které podporují wellbeing všech členů školní komunity.
	KDI-DAT-000-ZV9-001: Data získaná na základě vlastních kritérií a formulovaných dotazů z různých digitálních zdrojů posuzuje z hlediska souladu s již známými poznatky i nároku na spolehlivost zdroje.
	KPP-ZDR-000-ZV9-001: Získává zdroje pro aktivity, které přispívají k rozvoji jeho samotného či blízkého okolí.
	KOS-EMP-000-ZV9-001: Vyrovnává se s odlišnostmi s respektem k druhým lidem.
	KRP-BAD-000-ZV9-001: Navrhne plán pro zkoumání a řešení specifického výzkumného problému.
	KOS-WEL-000-ZV9-001: Aktivně přispívá ke zvyšování osobního wellbeingu (osobní všestranné pohody).
	KOB-UDR-000-ZV9-001: Uskutečňuje kroky směřující k udržitelnosti na základě promýšlení různých scénářů možného budoucího vývoje. (týká-li se změna udržitelnosti)
	KRP-RPS-000-ZV9-001: Reflektuje osobní a společné problémy s ohledem na různé perspektivy navrhovaných řešení.
Vytvoří a realizuje plán prosazení změny určitého aspektu života ve škole.	CAS-VKO-002-ZV9-012: Vytváří návrh společensky prospěšné akce a do některé se aktivně zapojuje
	CAS-VKO-002-ZV9-009: Prozkoumá činnost státní správy a samosprávy při řešení životních situací občana a při řešení lokálních výzev a problémů
	PTS-000-000-ZV9-005: Kriticky posoudí uplatňování demokratických principů ve škole a formuluje návrhy podporující demokratické procesy.
	PTP-000-000-ZV9-001: Aktivně spoluutváří vzdělávací prostředí, aby přispívalo k naplňování jeho potřeb a potřeb ostatních členů školní komunity.
	PTP-000-000-ZV9-003: Ve spolupráci s druhými plánuje, realizuje a vyhodnocuje aktivity, které podporují wellbeing všech členů školní komunity.

	KPP-TYM-000-ZV9-001: Efektivně přispívá k úspěšné týmové spolupráci. (Pracuje-li v týmu.)
	KPP-ZDR-000-ZV9-001: Získává zdroje pro aktivity, které přispívají k rozvoji jeho samotného či blízkého okolí.
	KOS-ODO-000-ZV9-001: Rozvíjí vlastní psychickou a fyzickou odolnost.
	KKK-AKN-000-ZV9-001: Během mluvené interakce v každodenních situacích uzpůsobuje vlastní projev tak, že aktivně reaguje na projev partnera, a tím přispívá ke kultivovanosti konkrétní situace.
	KOB-PCP-000-ZV9-001: Účelně uplatňuje přímou činnost svůj vliv na změny v místním či širším okolí při respektování práv a zájmů druhých.
	KPP-REA-000-ZV9-001: Realizuje aktivity podle vlastních či skupinových postupů.
	KOB-UDR-000-ZV9-001: Uskutečňuje kroky směřující k udržitelnosti na základě promýšlení různých scénářů možného budoucího vývoje. (týká-li se změna udržitelnosti).
	KRP-RPS-000-ZV9-001: Reflektuje osobní a společné problémy s ohledem na různé perspektivy navrhovaných řešení.
Zreflektuje úspěšnost změny a její dopady na různé skupiny ve škole.	CAS-VKO-002-ZV9-012: Vytváří návrh společensky prospěšné akce a do některé se aktivně zapojuje
	PTP-000-000-ZV9-001: Aktivně spoluutváří vzdělávací prostředí, aby přispívalo k naplňování jeho potřeb a potřeb ostatních členů školní komunity.
	PTP-000-000-ZV9-001: Aktivně spoluutváří vzdělávací prostředí, aby přispívalo k naplňování jeho potřeb a potřeb ostatních členů školní komunity.
	KDI-DAT-000-ZV9-001: Data získaná na základě vlastních kritérií a formulovaných dotazů z různých digitálních zdrojů posuzuje z hlediska souladu s již známými poznatky i nároku na spolehlivost zdroje.
	KOS-EMP-000-ZV9-001: Vyrovnává se s odlišnostmi s respektem k druhým lidem.
	KRP-RPS-000-ZV9-001 Reflektuje osobní a společné problémy s ohledem na různé perspektivy navrhovaných řešení.
	KOB-ODP-000-ZV9-001: Přebírá odpovědnost za věci okolo sebe a za možné dopady svých rozhodnutí vůči ostatním a okolí.
ROZŠÍŘUJÍCÍ: Prozkoumá historii své školy, porovná fungování školy v minulosti a dnes z hlediska organizace, pravidel a práv žáků; tato zjištění využije při navrhování a prosazování změn ve školním prostředí.	CAS-DEJ-002-ZV9-016: Podílí se na utváření historického významu regionálních kulturních památek, popřípadě památek s celostátní či mezinárodní hodnotou.
	CAS-DEJ-002-ZV9-018: V modelové situaci předvede, jak může historické poznání pomoci v současném životě.
Učivo:	
— Metody sběru dat pro identifikaci potřeb (např. dotazníky, ankety, rozhovory, pozorování). — Myšlenkové mapy či jiné metody grafického záznamu pro vizualizaci potřeb a přání. — Cíle a kritéria úspěšnosti projektu. — Strategie prosazování změn (identifikace klíčových aktérů a jejich pravomocí, techniky přesvědčování a argumentace, význam kompromisů a získávání podpory).	

- Komunikační dovednosti (zásady efektivní prezentace návrhů, základy asertivní komunikace, práce s digitálními nástroji pro komunikaci a prezentaci).
- Projektové řízení a realizace změn (základní principy plánování a organizace projektu, rozdělení úkolů a zodpovědností, časové plánování a stanovení milníků, získávání a využívání zdrojů pro realizaci změn).
- Postupy reflexe splnění cílů projektu.
- ROZŠIŘUJÍCÍ: Historie školy.

Mezipředmětové vazby

- **Osobnostní rozvoj, zdraví a bezpečí:** tematické okruhy *Respektující a bezpečná komunikace; Plánování, sebeprezentace a kariérový rozvoj.*
- **Český jazyk a literatura:** OVU *Rozlišuje komunikační funkce výpovědi a porozumí smyslu textu; Využívá poznatky o komunikaci, jazyce a stylu k mluvenému nebo písemnému projevu přiměřenému situaci.*
- **Informatika:** OVU *Sdílí se spolužáky informace o moderních digitálních zařízeních, které zná. Sdílí informace s celou třídou pomocí sdíleného dokumentu.*

Demokracie a totalita

7. ročník, 10 hodin

Žák:

Školní očekávaný výsledek učení	OVU RVP, který je prostřednictvím ŠOVU plněn
Seznámí se s několika příběhy lidí utlačovaných v autoritářských režimech z důvodu politického přesvědčení, národnosti, víry, genderu nebo jiných skutečností; porovná situaci lidí v různých autokratických režimech a najde společné znaky i rozdíly.	CAS-DEJ-001-ZV9-012: Diskutuje o projevech moderního politického extremismu a o povaze, příčinách vzniku a důsledcích nastolení diktatur a autoritativních režimů.
	CAS-VKO-002-ZV9-005: Zhodnotí na příkladech ze života občanů přednosti, úskalí a dopady demokratické a autokratické formy vlády
	PTS-000-000-ZV9-004: Zvažuje potřeby lidí v obtížných životních situacích a navrhuje, jak posilovat rovné příležitosti a soudržnost společnosti ve svém okolí i ve světě.
Nachází paralely mezi aktuální situací lidí žijící v autoritářských režimech a situací osob žijící v minulosti v nedemokratických režimech na území Evropy.	CAS-DEJ-001-ZV9-012: Diskutuje o projevech moderního politického extremismu a o povaze, příčinách vzniku a důsledcích nastolení diktatur a autoritativních režimů.
	CAS-VKO-002-ZV9-005: Zhodnotí na příkladech ze života občanů přednosti, úskalí a dopady demokratické a autokratické formy vlády
Zmapuje a zdůvodní, která lidská práva zakotvená v Listině základních práv a svobod jsou v daných případech porušována.	CAS-VKO-002-ZV9-007: Pracuje s ukázkami konkrétních právních textů, jako je Ústava ČR, Listina základních práv a svobod, zákony, různé typy smluv.
	CAS-VKO-002-ZV9-008: Rozpozná na příkladech různých životních situací porušování práv, zákonů a smluv a navrhne, jak situace řešit.
Zapojí se do Maratonu psaní dopisů nebo do jiné podobné akce, mající za úkol podpořit utlačované jedince v nedemokratických režimech.	CAS-VKO-002-ZV9-012: Vytváří návrh společensky prospěšné akce a do některé se aktivně zapojuje
	PTS-000-000-ZV9-001: Rozpozná příležitosti, jaké jemu i společnosti přináší propojenost světa, a rizika, která z propojenosti vyplývají.
	PTS-000-000-ZV9-004: Zvažuje potřeby lidí v obtížných životních situacích a navrhuje, jak posilovat rovné příležitosti a soudržnost společnosti ve svém okolí i ve světě.
	KPP-TYM-000-ZV9-001: Efektivně přispívá k úspěšné týmové spolupráci. (Pracuje-li v týmu.)
	KOB-ODP-000-ZV9-001: Přebírá odpovědnost za věci okolo sebe a za možné dopady svých rozhodnutí vůči ostatním a okolí.
	ZGC-KCP-000-ZV9-001: Při čtení i psaní posuzuje autorské záměry, účinky a prostředky textu i kontext autora nebo čtenáře.
Zhodnotí přednosti, úskalí a dopady demokratické a autokratické formy vlády	CAS-VKO-002-ZV9-005: Zhodnotí na příkladech ze života občanů přednosti, úskalí a dopady demokratické a autokratické formy vlády
ROZŠÍŘUJÍCÍ: V průběhu jednoho týdne sleduje a zapisuje, kolikrát zaslechne argumentaci „novou totalitou“ nebo srovnáním dnešního života k „životu v totalitě“; dále diskutuje adekvátnost těchto paralel.	CAS-DEJ-002-ZV9-018: V modelové situaci předvede, jak může historické poznání pomoci v současném životě.
	CAS-VKO-001-ZV9-003: Rozpozná předsudky a stereotypy v komunikaci a jednání a zaujímá k nim kritický přístup.

Učivo:	
— Základní znaky demokratických a nedemokratických forem vlády. — Typologie nedemokratických režimů (totalitarismus, autoritářství). — Historické příklady totalitních a autoritářských režimů v Evropě (např. sovětský blok, nacistické Německo, Frankova diktatura). — Současné autoritářské režimy a jejich charakteristické rysy. — Listina základních práv a svobod. — Normativní katalogy lidských práv a jejich význam. — Listina základních práv a svobod, její význam, obsah a historické okolnosti vzniku. — ROZŠIŘUJÍCÍ: Argumentační fauly ve vztahu k minulosti.	
Mezipředmětové vazby:	
— Český jazyk a literatura: OVU Vytvoří podle zadání funkční písemný projev s využitím znalostí pravidel pravopisu; Využívá elektronické prostředky a informační zdroje ke tvorbě textu; Využívá poznatky o komunikaci, jazyce a stylu k mluvenému nebo písemnému projevu přiměřenému situaci. — Geografie: Obyvatelstvo – OVU Na konkrétních příkladech pojmenuje příčiny a důsledky migrace (push a pull faktory) a porovná, v čem se liší na úrovni jednoho státu (mezi jeho regiony) a na úrovni celého světa (mezi různými světadíly);	

Příběh českých zemí

7. ročník, 12 hodin

Žák:

Školní očekávaný výsledek učení	OVU RVP, který je prostřednictvím ŠOVU plněn
Rozliší hlavní etapy vývoje osídlení a politických útvarů na našem území od pravěku po současnost (např. předstátní společenství, přemyslovský stát, Země Koruny české, habsburská monarchie, Československá republika, samostatná Česká republika) a zařadí je na časovou osu; seznámí se s některými významnými osobnostmi, které tyto proměny ovlivnily.	CAS-DEJ-001-ZV9-004: Specifikuje proměnu politických útvarů, krajiny a lidských sídel od pravěku po současnost pomocí map a dalších informačních zdrojů.
K jednotlivým historickým obdobím přiřadí některé kulturní památky na území dnešní České republiky, které zná.	CAS-DEJ-001-ZV9-001: Přiřadí kulturní projevy k jednotlivým dějinným epochám. KKT-IDR-000-ZV9-001: Hodnotí kulturní projevy, tradice a umělecká díla vlastní i jiných kultur a porovnává je v kontextu historických a společenských a kulturních souvislostí.
Na mapách z různých historických období porovná ukáže změny politických útvarů a proměny krajiny a lidských sídel na území dnešní České republiky.	CAS-DEJ-001-ZV9-004: Specifikuje proměnu politických útvarů, krajiny a lidských sídel od pravěku po současnost pomocí map a dalších informačních zdrojů
Vyzkoumá, kterou osobnost, událost nebo skutečnost připomíná některý ze státních svátků či významných dní, a hodnotí její význam pro současnost.	CAS-DEJ-001-ZV9-005: Posoudí, jak se připomínání historických událostí a tradic podílí na utváření jeho osobní identity a identity lidí v jeho okolí

ROZŠIŘUJÍCÍ: Analyzuje proměny státních symbolů a jejich interpretací v různých obdobích české státnosti a diskutuje o jejich významu pro současnou národní identitu.	CAS-DEJ-001–ZV9-005: Posoudí, jak se připomínání historických událostí a tradic podílí na utváření jeho osobní identity a identity lidí v jeho okolí. CAS-VKO-001–ZV9-001: Charakterizuje společenské role, do kterých se ve svém životě dostává, a posoudí, co pro něj znamená příslušnost k rodině, ke škole, ke kultuře, k náboženství, k genderu, k obci, k národu, ke státu.
Učivo:	
— Dějinné epochy (pravěk, starověk, středověk a jeho členění, novověk a jeho členění); mezníky mezi epochami. — Vývoj osídlení a politických útvarů na našem území (předstátní společenství, přemyslovský stát, Země Koruny české, habsburská monarchie, Československá republika, samostatná Česká republika); klíčové zlomové okamžiky v dějinách našeho území. — Vybrané významné osobnosti spojené s dějinami našeho území (v každém případě Karel IV., Jan Hus, Marie Terezie, T. G. Masaryk, Edvard Beneš, Václav Havel). — Geografické změny území a proměny krajiny na území dnešní České republiky v různých historických obdobích. — Proměny státoprávního uspořádání území dnešní České republiky. — Interpretace historických map zachycujících proměny politických útvarů, krajiny a osídlení na našem území. — ROZŠIŘUJÍCÍ: Proměny kolektivních identit (vývoj a proměny státních symbolů v různých historických obdobích; interpretace a reinterpretace národních a státních symbolů; rozdíl mezi státní, národní a regionální identitou; význam historických tradic pro formování současných kolektivních identit).	
Mezipředmětové vazby:	
— Umění: tematický okruh <i>Kulturní povědomí a jednání – Prohlubování a objevování</i>. — Geografie: Obyvatelstvo – OVU <i>Objasní s pomocí konkrétních dat, jak a proč se mění demografická situace Česka (dříve Československa);</i>	

Volíme si zástupce

7. ročník, 10 hodin

Žák:

Školní očekávaný výsledek učení	OVU RVP, který je prostřednictvím ŠOVU plněn
Zúčastní se aktivně či pasivně voleb do výboru zástupců, který rozhodne o určité celotřídní záležitosti (např. kam se pojede na třídní výlet, za co se utratí 1000 Kč z třídního fondu či školního rozpočtu, jaká bude výzdoba třídy...).	CAS-VKO-002–ZV9-006: Prozkoumá průběh a výsledky voleb v České republice, rozhodování občanů při volbách a jejich zapojování do veřejného politického dění.
	PTS-000-000–ZV9-006: Zapojuje se do opatření a akcí, které podporují demokratickou kulturu ve škole, místní komunitě a blízkém prostředí.
	KKK-POR-000–ZV9-001: Přemýšlí o komunikačním záměru autora sdělení.
	KPP-TYM-000–ZV9-001: Efektivně přispívá k úspěšné týmové spolupráci. (Pracuje-li v týmu.)
	KPP-REA-000–ZV9-001: Realizuje aktivity podle vlastních či skupinových postupů.

Při prezentaci vlastních návrhů nebo programu a při diskusi s kandidáty formuluje své myšlenky jasně a srozumitelně, aktivně naslouchá argumentům ostatních a kultivovaně na ně reaguje.	KKK-AKN-000-ZV9-001: Během mluvené interakce v každodenních situacích uzpůsobuje vlastní projev tak, že aktivně reaguje na projev partnera, a tím přispívá ke kultivovanosti konkrétní situace.
	KPP-REA-000-ZV9-001: Realizuje aktivity podle vlastních či skupinových postupů
	KKK-VYJ-000-ZV9-001: Vyjadřuje se prostřednictvím souboru běžných výrazových prostředků, které volí s důrazem na svůj komunikační záměr, partnera a situaci.
Reflektuje své zapojení do třídních voleb a zpětnou spokojenost se svojí volbou či kandidaturou.	CAS-VKO-002-ZV9-006: Prozkoumá průběh a výsledky voleb v České republice, rozhodování občanů při volbách a jejich zapojování do veřejného politického dění.
	KOS-EMP-000-ZV9-001: Vyrovnává se s odlišnostmi s respektem k druhým lidem.
	KOB-ODP-000-ZV9-001: Přebírá odpovědnost za věci okolo sebe a za možné dopady svých rozhodnutí vůči ostatním a okolí.
	PTS-000-000-ZV9-006: Zapojuje se do opatření a akcí, které podporují demokratickou kulturu ve škole, místní komunitě a blízkém prostředí.
Popíše podobnosti a rozdíly mezi proběhlými třídními volbami a soutěží politických stran v České republice.	CAS-VKO-002-ZV9-006: Prozkoumá průběh a výsledky voleb v České republice, rozhodování občanů při volbách a jejich zapojování do veřejného politického dění.
Popíše výhody a nevýhody toho, kdyby o dané záležitosti rozhodovali volení zástupci (nepřímá demokracie), kdyby o ní rozhodovala celá třída (přímá demokracie), a kdyby ji autokraticky rozhodl učitel (autokracie).	CAS-VKO-002-ZV9-005: Zhodnotí na příkladech ze života občanů přednosti, úskalí a dopady demokratické a autokratické formy vlády.
Učivo:	
— Základní principy demokratických voleb (všeobecnost, rovnost, tajnost). — Politické strany a jejich účel, volební program a jeho důležitost. — Nástroje politické kampaně a přesvědčování voličů (ústní prezentace, letáky, volební spoty). — Autokracie; přímá a nepřímá (zastupitelská) demokracie. — Analýza faktorů ovlivňujících volební rozhodování; způsob hodnocení činnosti volených zástupců — Typy voleb v České republice (parlamentní, prezidentské, komunální, evropské, krajské).	
Mezipředmětové vazby:	
Osobnostní rozvoj, zdraví a bezpečí: tematické okruhy <i>Respektující a bezpečná komunikace; Psychohygiena a zvládání náročných situací; Sebepoznání a učení; Plánování, sebe prezentace a kariérový rozvoj.</i> Český jazyk a literatura: OVU <i>Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, s jasným komunikačním záměrem a vhodnými jazykovými prostředky; Využívá poznatky o komunikaci, jazyce a stylu k mluvenému nebo písemnému projevu přiměřenému situaci; Rozpoznává manipulaci v komunikaci, zaujímá k ní kritický postoj a přiměřeně reaguje.</i>	

Aktuální témata

7. ročník, 8 hodin (jednotlivých nebo v menších blocích)

Žák:

Školní očekávaný výsledek učení	OVU RVP, který je prostřednictvím ŠOVU plněn
Porozumí do větší hloubky několika aktuálním tématům.	CAS-VKO-002-ZV9-010: Kriticky posuzuje dění ve svém regionu, v České republice a ve světě.
Vyhledává informace o aktuálním dění z různých doporučených zdrojů a porovnává je.	CAS-VKO-002-ZV9-010: Kriticky posuzuje dění ve svém regionu, v České republice a ve světě
	KRP-KRP-000-ZV9-001: Kriticky hodnotí informace z různých zdrojů.
	ZGC-VZT-000-ZV9-001: Oceňuje čtení a psaní jako činnosti pomáhající porozumět světu i sobě samému.
Analyzuje možné příčiny a důsledky aktuálních společenských událostí.	KOB-ZPS-000-ZV9-001: Zohledňuje vzájemnou propojenost jevů, situací a výzev v okolním světě z hledisek sociálních, ekonomických, kulturních, politických a ekologických.
	CAS-VKO-002-ZV9-010: Kriticky posuzuje dění ve svém regionu, v České republice a ve světě.
	CAS-DEJ-001-ZV9-009: Rozliší příčiny, důsledky a podobu konfliktů a spolupráce v minulosti
	CAS-DEJ-002-ZV9-018: V modelové situaci předvede, jak může historické poznání pomoci v současném životě.
	CAS-DEJ-001-ZV9-012: Diskutuje o projevech moderního politického extremismu a o povaze, příčinách vzniku a důsledcích nastolení diktatur a autoritativních režimů.
	CAS-VKO-002-ZV9-006: Prozkoumá průběh a výsledky voleb v České republice, rozhodování občanů při volbách a jejich zapojování do veřejného politického dění.
Rozlišuje mezi fakty a názory v běžných mediálních sděleních.	PTS-000-000-ZV9-002: Rozezná a vysvětlí volbu výrazových prostředků, kterými se mediální sdělení snaží ovlivnit vnímání konkrétního tématu.
	KKK-POR-000-ZV9-001: Přemýšlí o komunikačním záměru autora sdělení.
	ZGC-KCP-000-ZV9-001: Při čtení i psaní posuzuje autorské záměry, účinky a prostředky textu i kontext autora nebo čtenáře.
Formuluje a zdůvodňuje vlastní názor na aktuální společenské otázky.	CAS-VKO-002-ZV9-010: Kriticky posuzuje dění ve svém regionu, v České republice a ve světě.
	KRP-KRP-000-ZV9-001: Kriticky hodnotí informace z různých zdrojů.
	KKK-VYJ-000-ZV9-001: Vyjadřuje se prostřednictvím souboru běžných výrazových prostředků, které volí s důrazem na svůj komunikační záměr, partnera a situaci.
Při diskusi o aktuálních tématech aktivně naslouchá různým názorům a vhodně reaguje na argumenty ostatních.	KKK-AKN-000-ZV9-001: Během mluvené interakce v každodenních situacích uzpůsobuje vlastní projev tak, že aktivně reaguje na projev partnera, a tím přispívá ke kultivovanosti konkrétní situace.
	KOS-EMP-000-ZV9-001: Vyrovnává se s odlišnostmi s respektem k druhým lidem.

Rozpoznává, kdy nemá dostatek důvěryhodných informací pro vytvoření kvalifikovaného názoru na aktuální téma.	KRP-KRP-000-ZV9-001: Kriticky hodnotí informace z různých zdrojů. KKU-SMU-000-ZV9-001: Uvědomuje si důležitost celoživotního charakteru učení.
Učivo:	
— Zpravodajství a publicistika. — Faktory ovlivňující mediální obsah (vlastnictví médií, ekonomické zájmy, politická orientace, motivace autora). — Fakt, názor, domněnka, spekulace. — Techniky kritického posuzování informací (ověřování z více zdrojů, rozlišování fakt a názorů). — Základní argumentační postupy při formulaci vlastního názoru.	
Mezipředmětové vazby	
Český jazyk a literatura: OVU <i>Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, s jasným komunikačním záměrem a vhodnými jazykovými prostředky; Vyhledá, kriticky posoudí a sdílí informace, k tomu volí etické postupy, způsoby a prostředky odpovídající konkrétní situaci; Používá záměrně a promyšleně postupy a strategie umožňující vnímat, chápat a interpretovat text; Rozpoznává manipulaci v komunikaci, zaujímá k ní kritický postoj a přiměřeně reaguje.</i> Informatika: OVU <i>Diskutuje o příspěvcích, které se mu zobrazují na sociálních sítích. Zdůvodní, jaké typy příspěvků se mu zobrazují a odhaduje jejich cíl.</i> Geografie: Obyvatelstvo - OVU <i>Zná umístění vybraných států světa a orientuje se ve slepé mapě; Na konkrétních příkladech pojmenuje příčiny a důsledky migrace (push a pull faktory) a porovná, v čem se liší na úrovni jednoho státu (mezi jeho regiony) a na úrovni celého světa (mezi různými světadíly); Na příkladech konkrétních států identifikuje pozitivní a negativní dopady migračního pohybu obyvatelstva a s oporou o příklady z různých částí světa navrhuje možná řešení negativních dopadů; Hospodářské aktivity – OVU <i>S pomocí dat a základních charakteristik popíše hospodářské sektory a jejich hlavní trendy v Česku a ve světě; Prozkoumá s pomocí kartogramů umístění hlavních odvětví hospodářství v Česku / ve světě a uvede specifické lokalizační faktory (přírodní i společenské), které jsou podstatné pro jejich úspěšný rozvoj (např. intenzivní × extenzivní zemědělství, hutní průmysl × textilní průmysl, věda a výzkum, masový a individuální cestovní ruch); Na základě relevantních charakteristik (HDP, sektorová struktura, vzdělanost...) posoudí hospodářskou vyspělost míst a regionů; Na konkrétních příkladech prozkoumá a pojmenuje hlavní pozitivní a negativní dopady konkrétních hospodářských činností na místo/region jejich lokalizace (specificky pro nadnárodní korporace).</i></i>	

8. ročník

Co mohu změnit ve své obci?

8. ročník, 15 hodin

Školní očekávaný výsledek učení	OVU RVP, který je prostřednictvím ŠOVU plněn
Zmapuje současný stav konkrétního místa či aspektu života v obci.	KPP-ZDR-000-ZV9-001: Získává zdroje pro aktivity, které přispívají k rozvoji jeho samotného či blízkého okolí.
	KDI-DAT-000-ZV9-001: Data získaná na základě vlastních kritérií a formulovaných dotazů z různých digitálních zdrojů posuzuje z hlediska souladu s již známými poznatky i nároku na spolehlivost zdroje.
	KPP-TYM-000-ZV9-001: Efektivně přispívá k úspěšné týmové spolupráci. <i>(Pracuje-li v týmu.)</i>
	KPP-ZDR-000-ZV9-001: Získává zdroje pro aktivity, které přispívají k rozvoji jeho samotného či blízkého okolí.
ROZŠIŘUJÍCÍ: Zmapuje proměny vybraného místa či aspektu života v obci v minulosti a analyzuje, jak politické a společenské změny ovlivnily jeho podobu, název, funkci nebo význam pro místní komunitu; svá zjištění využívá při formulaci návrhů na zlepšení.	CAS-DEJ-001-ZV9-004: Specifikuje proměnu politických útvarů, krajiny a lidských sídel od pravěku po současnost pomocí map a dalších informačních zdrojů.
	CAS-DEJ-002-ZV9-015: Vyjádří vlastní představu o funkci a významu historických objektů a motivů ve veřejném prostoru.
	CAS-DEJ-002-ZV9-016: Podílí se na utváření historického významu regionálních kulturních památek, popřípadě památek s celostátní či mezinárodní hodnotou.
	CAS-VKO-002-ZV9-010: Kriticky posuzuje dění ve svém regionu, v České republice a ve světě.
Navrhne změnu či vylepšení místa nebo aspektu života v obci, jehož stav zmapoval; může při tom zohlednit např. jeho historickou významnost a historické proměny, potřeby jeho pravidelných či potenciálních uživatelů či účastníků, potřeby osob v obtížných životních situacích (např. osob se zdravotním postižením, seniorů či rodičů s malými dětmi), udržitelnost ve vztahu k životnímu prostředí, nebo své vlastní preference.	CAS-VKO-002-ZV9-012: Vytváří návrh společensky prospěšné akce a do některé se aktivně zapojuje.
	CAS-DEJ-002-ZV9-015: Vyjádří vlastní představu o funkci a významu historických objektů a motivů ve veřejném prostoru.
	CAS-DEJ-002-ZV9-016: Podílí se na utváření historického významu regionálních kulturních památek, popřípadě památek s celostátní či mezinárodní hodnotou
	PTS-000-000-ZV9-006: Zapojuje se do opatření a akcí, které podporují demokratickou kulturu ve škole, místní komunitě a blízkém prostředí.
	PTU-000-000-ZV9-003 – Vybírá, plánuje, realizuje a vyhodnotí společně se spolužáky nebo dalšími lidmi opatření potřebná pro posílení udržitelnosti v místní komunitě či ve světě.
	PTS-000-000-ZV9-004: Zvažuje potřeby lidí v obtížných životních situacích a navrhuje, jak posilovat rovné příležitosti a soudržnost společnosti ve svém okolí i ve světě.
	KPP-TYM-000-ZV9-001: Efektivně přispívá k úspěšné týmové spolupráci. <i>(pracuje-li ve skupině)</i>
	KPP-ZDR-000-ZV9-001: Získává zdroje pro aktivity, které přispívají k rozvoji jeho samotného či blízkého okolí.

	KOB-ZPS-000-ZV9-001: Zohledňuje vzájemnou propojenost jevů, situací a výzev v okolním světě z hledisek sociálních, ekonomických, kulturních, politických a ekologických.
	KOB-RES-000-ZV9-001 Projevuje ohleduplný, citlivý a podporující přístup k živým jedincům, přírodě a světu jako celku.
	KOB-PCP-000-ZV9-001 Účelně uplatňuje přímou činností svůj vliv na změny v místním či širším okolí při respektování práv a zájmů druhých.
	KOB-UDR-000-ZV9-001 Uskutečňuje kroky směřující k udržitelnosti na základě promyšlení různých scénářů možného budoucího vývoje. <i>(týká-li se změna udržitelnosti)</i>
	KOB-ODP-000-ZV9-001: Přebírá odpovědnost za věci okolo sebe a za možné dopady svých rozhodnutí vůči ostatním a okolí.
Zjistí, kdo na úrovni obce rozhoduje o podobných změnách, a připraví si strategii, jak svůj návrh prezentovat příslušným orgánům nebo osobám; návrh jim prezentuje.	CAS-VKO-002-ZV9-009: Prozkoumá činnost státní správy a samosprávy při řešení životních situací občana a při řešení lokálních výzev a problémů.
	CAS-VKO-002-ZV9-012: Vytváří návrh společensky prospěšné akce a do některé se aktivně zapojuje
	PTS-000-000-ZV9-006: Zapojuje se do opatření a akcí, které podporují demokratickou kulturu ve škole, místní komunitě a blízkém prostředí.
	PTU-000-000-ZV9-003: Vybírá, plánuje, realizuje a vyhodnotí společně se spolužáky nebo dalšími lidmi opatření potřebná pro posílení udržitelnosti v místní komunitě či ve světě.
	KPP-TYM-000-ZV9-001: Efektivně přispívá k úspěšné týmové spolupráci. <i>(pracuje-li ve skupině)</i>
	KPP-ZDR-000-ZV9-001: Získává zdroje pro aktivity, které přispívají k rozvoji jeho samotného či blízkého okolí.
	KOS-ODO-000-ZV9-001: Rozvíjí vlastní psychickou a fyzickou odolnost.
	KKK-AKN-000-ZV9-001: Během mluvené interakce v každodenních situacích uzpůsobuje vlastní projev tak, že aktivně reaguje na projev partnera, a tím přispívá ke kultivovanosti konkrétní situace.
	KOB-PCP-000-ZV9-001: Účelně uplatňuje přímou činností svůj vliv na změny v místním či širším okolí při respektování práv a zájmů druhých.
	KPP-REA-000-ZV9-001: Realizuje aktivity podle vlastních či skupinových postupů.
	KOB-UDR-000-ZV9-001 Uskutečňuje kroky směřující k udržitelnosti na základě promyšlení různých scénářů možného budoucího vývoje. <i>(týká-li se změna udržitelnosti)</i>
	KOB-ODP-000-ZV9-001: Přebírá odpovědnost za věci okolo sebe a za možné dopady svých rozhodnutí vůči ostatním a okolí.
	KOS-VZT-000-ZV9-001: Rozšiřuje okruh vztahů.
	CAS-VKO-002-ZV9-012: Vytváří návrh společensky prospěšné akce a do některé se aktivně zapojuje
Reflektuje proces prosazování návrhu a identifikuje faktory, které mohly ovlivnit jeho přijetí či odmítnutí.	CAS-VKO-002-ZV9-009: Prozkoumá činnost státní správy a samosprávy při řešení životních situací občana a při řešení lokálních výzev a problémů.

	PTS-000-000-ZV9-006: Zapojuje se do opatření a akcí, které podporují demokratickou kulturu ve škole, místní komunitě a blízkém prostředí.
	PTU-000-000-ZV9-003: Vybírá, plánuje, realizuje a vyhodnotí společně se spolužáky nebo dalšími lidmi opatření potřebná pro posílení udržitelnosti v místní komunitě či ve světě.
	KPP-ZDR-000-ZV9-001: Získává zdroje pro aktivity, které přispívají k rozvoji jeho samotného či blízkého okolí.
	KOB-ODP-000-ZV9-001: Přebírá odpovědnost za věci okolo sebe a za možné dopady svých rozhodnutí vůči ostatním a okolí.
Učivo	
— Metody zjišťování potřeb různých skupin (rozhovory, dotazníky, pozorování). — Metoda SMART pro stanovování a vyhodnocování cílů. — Fungování obecní samosprávy. — Strategie prezentace občanských návrhů: identifikace relevantních aktérů a rozhodovacích struktur, příprava podkladů a argumentace. — Základy efektivní komunikace s veřejnými činiteli. — ROZŠÍŘUJÍCÍ: Metody zkoumání historického vývoje místní lokality; využití poznání historického vývoje při plánování budoucích změn.	
Mezipředmětové vazby	
Osobnostní rozvoj, zdraví a bezpečí: <i>tematické okruhy Respektující a bezpečná komunikace; Plánování, sebeprezentace a kariérový rozvoj.</i> Český jazyk a literatura: <i>OVU Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, s jasným komunikačním záměrem a vhodnými jazykovými prostředky; Rozlišuje komunikační funkce výpovědi a porozumí smyslu textu; Využívá elektronické prostředky a informační zdroje ke tvorbě textu; Využívá poznatky o komunikaci, jazyce a stylu k mluvenému nebo písemnému projevu přiměřenému situaci.</i> Geografie: <i>Regiony – OVU Pojmenuje místa ve svém okolí, regiony Česka a Evropy i makroregiony světa (světaříly, kontinenty), lokalizuje je na mapě; Můj region – OVU Pojmenuje, které regiony (v různé měřítkové úrovni) obývá, zaznačí je do mapy a charakterizuje, čím je pro něj jeho region významný a na co je v souvislosti s ním hrdý; Na základě geografických dat týkajících se přírodní, společenské a ekonomické charakteristiky porovná svoji obec a svůj kraj s jinou obcí a krajem; Připraví program pro zahraniční návštěvu ve svém regionu.</i>	

Návštěva paměťové instituce

8. ročník, 12 hodin

Žák:

Školní očekávaný výsledek učení	OVU RVP, který je prostřednictvím ŠOVU plněn
Vytvoří a prezentuje vlastní výstup na základě absolvování aktivizačního edukačního programu v paměťové instituci nebo ve veřejném prostoru.	CAS-DEJ-001-ZV9-014: Vytvoří vlastní výstup na základě absolvování aktivizačního edukačního programu v paměťové instituci nebo ve veřejném prostoru.
	CAS-DEJ-002-ZV9-013: Vytvoří vlastní dějepisný výstup s využitím vhodných kriticky posouzených zdrojů.
	KPP-TYM-000-ZV9-001: Efektivně přispívá k úspěšné týmové spolupráci. (pracuje-li ve skupině)
	KKU-USU-000-ZV9-001: Řídí vlastní procesy učení.
Učivo	
— Typy paměťových institucí (muzea, archivy, památníky, knihovny, památkové objekty, galerie aj.) a jejich funkce. — Metody aktivní práce s informacemi v paměťových institucích (např. techniky sběru a zaznamenávání informací, metody třídění a zpracování získaných poznatků, formulace vlastních otázek k tématu expozice, vlastní návrh na expozici). — Plánování a příprava vlastního výstupu. — Výběr vhodné formy prezentace získaných poznatků. — Práce s kriticky posouzenými zdroji. — Reflexe vlastního procesu učení.	
Mezipředmětové vazby:	
Umění: tematický okruh <i>Kulturní povědomí a jednání – Reflexe a propojení.</i> Informatika: OVU <i>Uvědomuje si zásady etického a legálního získávání dat z internetu, dokáže rozlišit mezi otevřenými a chráněnými zdroji a aplikuje tyto zásady při své práci; Zkoumá, s jakými digitálními technologiemi se v různých oborech pracuje a k čemu se využívají.</i>	

Volby a politický systém

8. ročník, 15 hodin

Žák:

Školní očekávaný výsledek učení	OVU RVP, který je prostřednictvím ŠOVU plněn
Na konkrétním příkladu voleb z historie popíše jejich průběh a význam, využívá při tom různé historické prameny.	CAS-DEJ-001-ZV9-002: Posoudí informační hodnotu a důvěryhodnost zdrojů z různých dějinných epoch
	CAS-DEJ-001-ZV9-004: Specifikuje proměnu politických útvarů, krajiny a lidských sídel od pravěku po současnost pomocí map a dalších informačních zdrojů.
	CAS-DEJ-001-ZV9-012: Diskutuje o projevech moderního politického extremismu a o povaze, příčinách vzniku a důsledcích nastolení diktatury a autoritativních režimů.
	CAS-VKO-002-ZV9-006: Prozkoumá průběh a výsledky voleb v České republice, rozhodování občanů při volbách a jejich zapojování do veřejného politického dění.
	KRP-KRP-000-ZV9-001: Kriticky hodnotí informace z různých zdrojů.
Na základě práce s Ústavou se zorientuje se v základech politického systému České republiky.	CAS-VKO-002-ZV9-007: Pracuje s ukázkami konkrétních právních textů, jako je Ústava ČR, Listina základních práv a svobod, zákony, různé typy smluv.
	CAS-VKO-002-ZV9-009: Prozkoumá činnost státní správy a samosprávy při řešení životních situací občana a při řešení lokálních výzev a problémů.
Zmapuje kampaň, průběh a výsledky posledního kola vybraných voleb (prezidentských, parlamentních, obecních, krajských, evropských); v rámci toho se zaměří se mj. na etičnost kampaně, pokusí se o analýzu motivace voličů a nalezne alespoň tři zcela konkrétní dopady výsledků daných voleb (nebo předchozích voleb stejného druhu) na svůj vlastní život nebo život svých blízkých.	CAS-VKO-002-ZV9-006: Prozkoumá průběh a výsledky voleb v České republice, rozhodování občanů při volbách a jejich zapojování do veřejného politického dění.
	CAS-VKO-002-ZV9-011: Zhodnotí na příkladech ze života občanů projevy ekonomické a politické integrace v Evropě a její výhody a nevýhody.
	KKK-POR-000-ZV9-001: Přemýšlí o komunikačním záměru autora sdělení.
	KOS-EMP-000-ZV9-001: Vyrovnává se s odlišnostmi s respektem k druhým lidem.
ROZŠÍŘUJÍCÍ: Analyzuje zastoupení některých marginalizovaných skupin (např. ženy, etnické menšiny) v politice a kriticky zhodnotí předsudky, které se se zapojením těchto skupin pojí.	CAS-VKO-001-ZV9-003: Rozpozná předsudky a stereotypy v komunikaci a jednání a zaujímá k nim kritický přístup.
	CAS-DEJ-001-ZV9-011: Určí, jak se proměňovaly a v čem zůstávaly stejné genderové role v dějinách.
	KOS-EMP-000-ZV9-001: Vyrovnává se s odlišnostmi s respektem k druhým lidem.
ROZŠÍŘUJÍCÍ: Analyzuje přesnost volebních modelů a vyvozuje závěry o míře jejich spolehlivosti.	CAS-VKO-002-ZV9-006: Prozkoumá průběh a výsledky voleb v České republice, rozhodování občanů při volbách a jejich zapojování do veřejného politického dění.
	ZGM-MOD-000-ZV9-001: Vyvíjí/inovuje matematické modely.

Učivo:

- Vybrané minulé volby v Československu a České republice (např. v období první republiky, 1946, v období normalizace, 1990/1992) a jejich význam a účel v daném politickém uspořádání.
- Principy volebního práva (všeobecné, rovné, přímé).
- Ústavní systém České republiky (Ústava ČR a Listina, dělba moci, ústavní instituce a jejich pravomoci, územní samospráva a její vztah ke státní správě).
- Základní principy právního státu.
- Přímá a nepřímá demokracie v kontextu České republiky.
- Význam politických stran a volebních programů.
- Typy voleb v ČR (parlamentní, prezidentské, komunální, krajské, evropské)
- Většinový a poměrný volební systém v kontextu České republiky.
- Analýza volebního chování (některé faktory ovlivňující volební rozhodování občanů, vliv médií a sociálních sítí na volební rozhodování).
- ROZŠIŘUJÍCÍ: Zastoupení marginalizovaných skupin v politice (historický vývoj zastoupení žen a menšin v politice, analýza současného stavu zastoupení různých skupin, překážky politické participace marginalizovaných skupin, opatření pro zvýšení diverzity v politické reprezentaci).
- ROZŠIŘUJÍCÍ: Volební modely a predikce (principy konstrukce předvolebních průzkumů a exit pollů, metody predikce volebních výsledků, limity přesnosti volebních modelů matematické aspekty volebních systémů a jejich dopadů).

Mezipředmětové vztahy:

Český jazyk a literatura: OVU Vyhledá, kriticky posoudí a sdílí informace, k tomu volí etické postupy, způsoby a prostředky odpovídající konkrétní situaci; Rozpoznává manipulaci v komunikaci, zaujímá k ní kritický postoj a přiměřeně reaguje.

Informatika: OVU Poznává a využívá různé metody a nástroje pro práci s daty. Data o počasí zpracuje pomocí tabulkového procesoru, generuje grafy. Na základě grafů vytváří závěry.

Matematika: OVU Určí a popíše aritmetický průměr, medián a modus různých souborů dat a vybere, která charakteristika je v daném kontextu nejvhodnější, rozpozná vliv odlehklých hodnot v souboru dat na průměr a medián. Určí vhodné metody výběru vzorku tak, aby se jeho charakteristika co nejvíce blížila charakteristice celého souboru.

Myslíme skutečně samostatně?

8. ročník, 15 hodin

Žák:

Školní očekávaný výsledek učení	OVU RVP, který je prostřednictvím ŠOVU plněn
Analyzuje konkrétní propagandistické materiály z historie (nacismus, komunismus...) či současnosti (Rusko, Maďarsko...), identifikuje použité manipulativní techniky a diskutuje o jejich dopadu na společnost.	CAS-DEJ-001-ZV9-012: Diskutuje o projevech moderního politického extremismu a o povaze, příčinách vzniku a důsledcích nastolení diktatur a autoritativních režimů.
	KKK-POR-000-ZV9-001: Přemýšlí o komunikačním záměru autora sdělení.
	KRP-BAD-000-ZV9-001: Navrhne plán pro zkoumání a řešení specifického výzkumného problému.
	ZGC-KCP-000-ZV9-001: Při čtení i psaní posuzuje autorské záměry, účinky a prostředky textu i kontext autora nebo čtenáře.
Na základě analýzy mediálních sdělení o určité soudobé či historické kauze vysvětlí, jak mohou předsudky a stereotypy ovlivnit jednání jednotlivců i celé společnosti, a navrhne, jak podobným situacím předcházet.	CAS-VKO-001-ZV9-003: Rozpozná předsudky a stereotypy v komunikaci a jednání a zaujímá k nim kritický přístup.
	CAS-VKO-002-ZV9-008: Rozpozná na příkladech různých životních situací porušování práv, zákonů a smluv a navrhne, jak situace řešit.
	PTS-000-000-ZV9-003: Rozezná postoje, stereotypy a předsudky v mediálních sděleních a navrhne možné způsoby, jak lze předcházet rizikům jejich mediálního šíření.
	PTS-000-000-ZV9-002: Rozezná a vysvětlí volbu výrazových prostředků, kterými se mediální sdělení snaží ovlivnit vnímání konkrétního tématu.
	KRP-KRP-000-ZV9-001: Kriticky hodnotí informace z různých zdrojů.
	KKK-POR-000-ZV9-001: Přemýšlí o komunikačním záměru autora sdělení.
	KOS-ODO-000-ZV9-001: Rozvíjí vlastní psychickou a fyzickou odolnost.
	ZGC-KCP-000-ZV9-001: Při čtení i psaní posuzuje autorské záměry, účinky a prostředky textu i kontext autora nebo čtenáře.
Rozpozná běžné argumentační fauly a manipulativní techniky, uvede a vysvětlí příklady alespoň tří argumentačních faulů.	CAS-VKO-001-ZV9-003: Rozpozná předsudky a stereotypy v komunikaci a jednání a zaujímá k nim kritický přístup.
	PTS-000-000-ZV9-002: Rozezná a vysvětlí volbu výrazových prostředků, kterými se mediální sdělení snaží ovlivnit vnímání konkrétního tématu.
	KKK-POR-000-ZV9-001: Přemýšlí o komunikačním záměru autora sdělení.
Rozliší dezinformaci od informace, manipulaci od přesvědčování.	CAS-VKO-001-ZV9-003: Rozpozná předsudky a stereotypy v komunikaci a jednání a zaujímá k nim kritický přístup.
	CAS-VKO-001-ZV9-004: Zhodnotí, co nebo kdo má vliv na něj a na jeho rozhodování ve fyzickém a v digitálním prostředí.

Zmapuje, jakým způsobem působí (i skrytá) reklama na jeho rozhodování, a učí se jí odolávat.	CAS-VKO-002-ZV9-014: Rozhoduje v modelových situacích o řešení životních potřeb s ohledem na rodinný a osobní rozpočet.
	CAS-VKO-001-ZV9-004: Zhodnotí, co nebo kdo má vliv na něj a na jeho rozhodování ve fyzickém a v digitálním prostředí.
	PTS-000-000-ZV9-002: Rozezná a vysvětlí volbu výrazových prostředků, kterými se mediální sdělení snaží ovlivnit vnímání konkrétního tématu.
	KKK-POR-000-ZV9-001: Přemýšlí o komunikačním záměru autora sdělení.
	KOS-ODO-000-ZV9-001: Rozvíjí vlastní psychickou a fyzickou odolnost.
	KDI-ZAP-000-ZV9-001 Účelně a uvážlivě sdílí data a informace v digitálním prostředí s cílem osobního růstu, podpory školní či zájmové komunity nebo za účelem týmové práce na školních projektech.
	ZGC-KCP-000-ZV9-001: Při čtení i psaní posuzuje autorské záměry, účinky a prostředky textu i kontext autora nebo čtenáře.
ROZŠÍŘUJÍCÍ: Na základě prozkoumání propagandistických, manipulativních a reklamních technik zkouší sám tvořit propagandu, manipulaci, dezinformaci či reklamu.	CAS-VKO-001-ZV9-004: Zhodnotí, co nebo kdo má vliv na něj a na jeho rozhodování ve fyzickém a v digitálním prostředí.
	PTS-000-000-ZV9-002: Rozezná a vysvětlí volbu výrazových prostředků, kterými se mediální sdělení snaží ovlivnit vnímání konkrétního tématu.
	KPP-TYM-000-ZV9-001: Efektivně přispívá k úspěšné týmové spolupráci. (pracuje-li ve skupině)
Učivo:	
— Pojmy propaganda, manipulace, reklama; historické příklady propagandy; rozdíl mezi manipulací a přesvědčováním. — Typologie manipulativních technik (např. strach, falešné authority, emotivní apely) — Dezinformace, misinformace, hoaxy a jejich rozpoznávání. — Argumentační fauly a jejich identifikace — Techniky obrany proti manipulaci. — Pojmy předsudek a stereotyp a jejich znaky; historické příklady stereotypizace a jejich důsledky. — Vliv skupinového myšlení na individuální názory. — Principy fungování reklamy a marketingu (mj. psychologické techniky v reklamě, skrytá reklama a product placement, vliv influencerů a sociálních sítí). — Datová stopa uživatelů sociálních sítí a její využití pro reklamu, přesvědčování a manipulaci.	
Mezipředmětové vztahy:	
Český jazyk a literatura: OVU Vyhledá, kriticky posoudí a sdílí informace, k tomu volí etické postupy, způsoby a prostředky odpovídající konkrétní situaci; Používá záměrně a promyšleně postupy a strategie umožňující vnímat, chápat a interpretovat text; Rozpoznává manipulaci v komunikaci, zaujímá k ní kritický postoj a přiměřeně reaguje. Informatika: OVU Navrhne vlastní pravidla pro ovlivnění své (nevědomé) digitální stopy, kterou svojí činností vytváří (např. cookies, metadata, historie a logování činnosti, sledování uživatele při pohybu v cloudu).	

Sapiens

8. ročník, 30 hodin

Žák, např. na základě četby vybraných kapitol z knihy Sapiens: Stručné dějiny lidstva (Yuval Noah Harari):

Školní očekávaný výsledek učení	OVU RVP, který je prostřednictvím ŠOVU plněn
Chronologicky seřadí hlavní dějinné epochy od pravěku po novověk a přiřadí k nim charakteristické kulturní projevy (např. jeskynní malby v Lascaux, pyramidy v Gíze, katedrála Notre-Dame, tovární haly v Manchesteru).	CAS-DEJ-001-ZV9-001: Přiřadí kulturní projevy k jednotlivým dějinným epochám.
	KRP-VED-000-ZV9-001: Analyzuje při rozhodování a řešení problémů objektivní informace a prezentované závěry vědeckého poznání.
	ZGC-VZT-000-ZV9-001: Oceňuje čtení a psaní jako činnosti pomáhající porozumět světu i sobě samému.
	ZGC-BPO-000-ZV9-001: Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.
Vysvětlí, jak vybrané technologické inovace (např. zemědělství, písmo, tisk, vynález parního stroje) ovlivnily život různých společenských skupin v daném období.	CAS-DEJ-001-ZV9-007: Posoudí pozitivní a negativní vliv technologického vývoje a zejména industrializace na život různých společenských vrstev v minulosti.
	KRP-VED-000-ZV9-001: Analyzuje při rozhodování a řešení problémů objektivní informace a prezentované závěry vědeckého poznání.
	KOB-ZPS-000-ZV9-001: Zohledňuje vzájemnou propojenost jevů, situací a výzev v okolním světě z hledisek sociálních, ekonomických, kulturních, politických a ekologických.
	ZGC-VZT-000-ZV9-001: Oceňuje čtení a psaní jako činnosti pomáhající porozumět světu i sobě samému.
	ZGC-BPO-000-ZV9-001: Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.
Na příkladu jedné historické říše nebo kolonie popíše dopady kolonialismu a imperialismu na celosvětový rozvoj, místní obyvatelstvo a kulturu a vysvětlí, jak tyto dopady přetrvávají do současnosti.	CAS-DEJ-001-ZV9-010: Posoudí dopady kolonialismu, imperialismu a dekolonizace na různé skupiny lidí.
	CAS-VKO-002-ZV9-008: Rozpozná na příkladech různých životních situací porušování práv, zákonů a smluv a navrhne, jak situace řešit.
	KKT-IDR-000-ZV9-001: Hodnotí kulturní projevy, tradice a umělecká díla vlastní i jiných kultur a porovnává je v kontextu historických a společenských a kulturních souvislostí.
	KRP-VED-000-ZV9-001: Analyzuje při rozhodování a řešení problémů objektivní informace a prezentované závěry vědeckého poznání.
	KOS-EMP-000-ZV9-001: Vyrovnává se s odlišnostmi s respektem k druhým lidem.
	ZGC-VZT-000-ZV9-001: Oceňuje čtení a psaní jako činnosti pomáhající porozumět světu i sobě samému.

Popíše hlavní znaky a důsledky čtyř klíčových revolucí v lidských dějinách (kognitivní, zemědělská, průmyslová, vědecká) a jejich vliv na způsob hospodaření a obživy.	CAS-DEJ-001-ZV9-008: Vysvětlí proměny fungování hospodářství od pravěku po současnost.
	KRP-VED-000-ZV9-001: Analyzuje při rozhodování a řešení problémů objektivní informace a prezentované závěry vědeckého poznání.
	ZGC-VZT-000-ZV9-001: Oceňuje čtení a psaní jako činnosti pomáhající porozumět světu i sobě samému.
	ZGC-BPO-000-ZV9-001: Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.
Uvede základní myšlenky a okolnosti vzniku alespoň dvou světových náboženství a na konkrétním příkladu doloží vliv náboženství na jednání lidí v určitém historickém období.	CAS-DEJ-001-ZV9-006: Doloží příklady vlivu náboženství na jednání lidí v různých dějinných epochách.
	KKT-IDR-000-ZV9-001: Hodnotí kulturní projevy, tradice a umělecká díla vlastní i jiných kultur a porovnává je v kontextu historických a společenských a kulturních souvislostí.
	CAS-DEJ-001-ZV9-009: Rozliší příčiny, důsledky a podobu konfliktů a spolupráce v minulosti.
	ZGC-VZT-000-ZV9-001: Oceňuje čtení a psaní jako činnosti pomáhající porozumět světu i sobě samému.
	ZGC-BPO-000-ZV9-001: Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.
Porovná postavení mužů a žen ve vybraných historických obdobích a diskutuje o příčinách těchto rozdílů.	CAS-DEJ-001-ZV9-011: Určí, jak se proměňovaly a v čem zůstávaly stejné genderové role v dějinách.
	KOS-EMP-000-ZV9-001: Vyrovnává se s odlišnostmi s respektem k druhým lidem.
	ZGC-VZT-000-ZV9-001: Oceňuje čtení a psaní jako činnosti pomáhající porozumět světu i sobě samému.
	ZGC-BPO-000-ZV9-001: Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.
Kriticky zhodnotí předložený historický zdroj (např. kapitolu z knihy Sapiens) a porovná jej s jiným pohledem na stejné téma.	CAS-DEJ-001-ZV9-003: Vysvětlí rozdíl mezi zobrazováním minulosti v dějepisectví a ve filmu, v literatuře a v nových médiích včetně produktů umělé inteligence.
	KRP-KRP-000-ZV9-001: Kriticky hodnotí informace z různých zdrojů.
	KKK-POR-000-ZV9-001: Přemýšlí o komunikačním záměru autora sdělení.
	ZGC-KCP-000-ZV9-001: Při čtení i psaní posuzuje autorské záměry, účinky a prostředky textu i kontext autora nebo čtenáře.
Na konkrétním příkladu vysvětlí příčiny a důsledky významného historického konfliktu (např. první světová válka) a jeho vliv na uspořádání dnešního světa.	CAS-DEJ-001-ZV9-009: Rozliší příčiny, důsledky a podobu konfliktů a spolupráce v minulosti.

	KRP-VED-000-ZV9-001: Analyzuje při rozhodování a řešení problémů objektivní informace a prezentované závěry vědeckého poznání.
	ZGC-VZT-000-ZV9-001: Oceňuje čtení a psaní jako činnosti pomáhající porozumět světu i sobě samému.
	ZGC-BPO-000-ZV9-001: Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.
Na dvou konkrétních příkladech z historie (např. neolitická revoluce, průmyslová revoluce) vysvětlí, jak změny hospodářství ovlivnily životní prostředí.	CAS-DEJ-002-ZV9-017: Zhodnotí zamýšlené i nezamýšlené důsledky lidského jednání, které souvisejí s narušováním životního prostředí a klimatickými jevy v minulosti.
	PTU-000-000-ZV9-001: Vyhledá příklady, kdy lidské zásahy do prostředí přinesly původně nepředvídané důsledky, a vysvětlí, jak je možné se z daných příkladů do budoucna poučit.
	KRP-VED-000-ZV9-001: Analyzuje při rozhodování a řešení problémů objektivní informace a prezentované závěry vědeckého poznání.
	KOB-ZPS-000-ZV9-001: Zohledňuje vzájemnou propojenost jevů, situací a výzev v okolním světě z hledisek sociálních, ekonomických, kulturních, politických a ekologických.
	KOB-RES-000-ZV9-001 Projevuje ohleduplný, citlivý a podporující přístup k živým jedincům, přírodě a světu jako celku.
	KOB-UDR-000-ZV9-001 Uskutečňuje kroky směřující k udržitelnosti na základě promýšlení různých scénářů možného budoucího vývoje.
	ZGC-VZT-000-ZV9-001: Oceňuje čtení a psaní jako činnosti pomáhající porozumět světu i sobě samému.
	ZGC-BPO-000-ZV9-001: Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.
ROZŠÍŘUJÍCÍ: Diskutuje nad klady i zápory současného společenského a světového řádu, v němž žijeme, oproti jeho různým podobám v minulosti i hypotetickým alternativám v budoucnosti; formuluje svůj vlastní postoj ("je svět, který nám zanechávají generace před námi, skutečně dobrým místem k životu?"); zamýšlí se nad tím, jak může sám přispět k tomu, abychom svět zanechali příštím generacím lepším, než když jsme na něj přišli.	CAS-VKO-002-ZV9-010: Kriticky posuzuje dění ve svém regionu, v České republice a ve světě.
	CAS-DEJ-002-ZV9-018: V modelové situaci předvede, jak může historické poznání pomoci v současném životě.
	KOB-ZPS-000-ZV9-001: Zohledňuje vzájemnou propojenost jevů, situací a výzev v okolním světě z hledisek sociálních, ekonomických, kulturních, politických a ekologických.
	KOB-UDR-000-ZV9-001: Uskutečňuje kroky směřující k udržitelnosti na základě promýšlení různých scénářů možného budoucího vývoje.
	KOB-ODP-000-ZV9-001: Přebírá odpovědnost za věci okolo sebe a za možné dopady svých rozhodnutí vůči ostatním a okolí.
	KOB-RES-000-ZV9-001: Projevuje ohleduplný, citlivý a podporující přístup k živým jedincům, přírodě a světu jako celku.

Učivo:

- Klíčové revoluce v dějinách lidstva (kognitivní, zemědělská, vědecká, průmyslová) a jejich význam.
- Vývoj světových civilizací (šíření náboženství, formování říší, vývoj obchodu a směny).
- Ekonomické systémy a jejich důsledky (vznik moderní ekonomiky, proměny práce, globální nerovnosti).
- Koloniální éra a její dědictví (příčiny, průběh a dlouhodobé následky evropské expanze).
- Proměny společenských rolí a struktur (postavení žen, emancipační hnutí).
- Konflikty a jejich řešení v dějinách (od kmenových válek k mezinárodním institucím, vývoj diplomacie, práva a mezinárodních dohod).
- Mezinárodní spolupráce v moderním světě (mezinárodní organizace, současné globální výzvy).
- Vztah člověka a životního prostředí v dějinné perspektivě.

Mezipředmětové vazby

Umění: tematický okruh *Kulturní povědomí a jednání – Reflexe a propojení*

Český jazyk a literatura: OVU *Používá záměrně a promyšleně postupy a strategie umožňující vnímat, chápat a interpretovat text; Vyjadřuje svoje prožitky literárního, divadelního a audiovizuálního díla; Interpretuje literární díla a díla z oblasti dalších druhů umění.*

Geografie: Regiony světa – OVU *Navrhne kritéria pro identifikaci regionů na globální úrovni a využije je pro prostorové vymezení regionů; Na příkladech vlastní zkušenosti uvádí jak zprostředkované informace utvářejí jeho vlastní povědomí o místech, kde nikdy nebyl; Na příkladu konkrétního regionu demonstruje dva odlišné pohledy a prezentace stejného místa, porovnává a diskutuje o spolehlivosti obou zdrojů informací; Na příkladech dokládá stereotypizaci regionů, s pomocí spolehlivých zdrojů informací vyvrací předsudky spojené s těmito místy.*

Aktuální témata

8. ročník, 12 hodin (jednotlivých nebo v menších blocích)

Žák:

Školní očekávaný výsledek učení	OVU RVP, který je prostřednictvím ŠOVU plněn
Vysvětlí složitější aktuální témata regionálního, celostátního i globálního významu včetně témat vztahujících se k evropské integraci.	CAS-VKO-002-ZV9-010: Kriticky posuzuje dění ve svém regionu, v České republice a ve světě.
	CAS-VKO-002-ZV9-011: Zhodnotí na příkladech ze života občanů projevy ekonomické a politické integrace v Evropě a její výhody a nevýhody.
Na příkladu konkrétní události porovná, jak o ní informují různá média (včetně sociálních sítí), rozpozná použité prostředky k ovlivnění vnímání tématu a usuzuje na možný záměr autorů.	PTS-000-000-ZV9-002: Rozezná a vysvětlí volbu výrazových prostředků, kterými se mediální sdělení snaží ovlivnit vnímání konkrétního tématu.
	KKK-POR-000-ZV9-001: Přemýšlí o komunikačním záměru autora sdělení.
	PTS-000-000-ZV9-003: Rozezná postoje, stereotypy a předsudky v mediálních sděleních a navrhne možné způsoby, jak lze předcházet rizikům jejich mediálního šíření.
Vyhledá informace o aktuálním dění z různých typů zdrojů a zhodnotí jejich základní důvěryhodnost.	ZGC-KCP-000-ZV9-001: Při čtení i psaní posuzuje autorské záměry, účinky a prostředky textu i kontext autora nebo čtenáře.
	CAS-VKO-002-ZV9-010: Kriticky posuzuje dění ve svém regionu, v České republice a ve světě
	KRP-KRP-000-ZV9-001: Kriticky hodnotí informace z různých zdrojů.
Analyzuje příčiny a možné důsledky aktuálních společenských událostí s přesahem do širšího kontextu, včetně historického.	ZGC-VZT-000-ZV9-001: Oceňuje čtení a psaní jako činnosti pomáhající porozumět světu i sobě samému.
	KOB-ZPS-000-ZV9-001: Zohledňuje vzájemnou propojenost jevů, situací a výzev v okolním světě z hledisek sociálních, ekonomických, kulturních, politických a ekologických.
	CAS-VKO-002-ZV9-010: Kriticky posuzuje dění ve svém regionu, v České republice a ve světě.
	CAS-DEJ-001-ZV9-009: Rozliší příčiny, důsledky a podobu konfliktů a spolupráce v minulosti
	CAS-DEJ-002-ZV9-018: V modelové situaci předvede, jak může historické poznání pomoci v současném životě.
	CAS-DEJ-001-ZV9-012: Diskutuje o projevech moderního politického extremismu a o povaze, příčinách vzniku a důsledcích nastolení diktatur a autoritativních režimů.
Formuluje a zdůvodňuje vlastní názor na aktuální společenské otázky alespoň s částečnou oporou o relevantní fakta.	CAS-VKO-002-ZV9-006: Prozkoumá průběh a výsledky voleb v České republice, rozhodování občanů při volbách a jejich zapojování do veřejného politického dění.
	CAS-VKO-002-ZV9-010: Kriticky posuzuje dění ve svém regionu, v České republice a ve světě. KRP-KRP-000-ZV9-001: Kriticky hodnotí informace z různých zdrojů.

	KKK-VYJ-000-ZV9-001: Vyjadřuje se prostřednictvím souboru běžných výrazových prostředků, které volí s důrazem na svůj komunikační záměr, partnera a situaci.
Při diskusi o aktuálních tématech respektuje pravidla kultivované komunikace a dbá na věcnost svých příspěvků.	KKK-AKN-000-ZV9-001: Během mluvené interakce v každodenních situacích uzpůsobuje vlastní projev tak, že aktivně reaguje na projev partnera, a tím přispívá ke kultivovanosti konkrétní situace.
	KOS-EMP-000-ZV9-001: Vyrovnává se s odlišnostmi s respektem k druhým lidem.
Vyvozuje základní environmentální aspekty aktuálních událostí.	PTU-000-000-ZV9-002: Prozkoumá a vysvětlí provázanost mezi klimatickou změnou, vlastním životním stylem, životem společnosti a ekonomickou činností.
	KOB-ZPS-000-ZV9-001: Zohledňuje vzájemnou propojenost jevů, situací a výzev v okolním světě z hledisek sociálních, ekonomických, kulturních, politických a ekologických.
Učivo:	
— Analýza složitějších společenských témat regionálního, celostátního i globálního významu. — Identifikace manipulace, stereotypů a předsudků v mediálních sděleních. — Metody vyhledávání a ověřování informací z různorodých zdrojů. — Historické a mezinárodní souvislosti aktuálních témat. — Formulace informovaného názoru s využitím věcných argumentů. — Dezinformace, hoaxy a fake news – jak je rozpoznat a ověřovat. — Fungování sociálních sítí a algoritmů (informační bubliny, personalizace obsahu).	
Mezipředmětové vazby:	
Umění: tematický okruh <i>Kulturní povědomí a jednání – Reflexe a propojení</i>. Český jazyk a literatura: OVU <i>Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, s jasným komunikačním záměrem a vhodnými jazykovými prostředky; Vyhledá, kriticky posoudí a sdílí informace, k tomu volí etické postupy, způsoby a prostředky odpovídající konkrétní situaci; Rozlišuje komunikační funkce výpovědi a porozumí smyslu textu; Rozpoznává manipulaci v komunikaci, zaujímá k ní kritický postoj a přiměřeně reaguje.</i> Geografie: Regiony světa – OVU <i>Na příkladech dokládá stereotypizaci regionů, s pomocí spolehlivých zdrojů informací vyvrací předsudky spojené s těmito místy; Vytvoří kritéria pro hodnocení kvality a spolehlivosti zdrojů informací pro poznávání jemu neznámých regionů; Ve skupině vytvoří charakteristiku vybraného makroregionu s použitím konkrétních geografických dat o přírodní, společenské, ekonomické, politické a kulturní situaci. Identifikuje problémy tohoto makroregionu a popíše proměny tohoto regionu v čase alespoň v jedné z vybraných kategorií.</i>	

9. ročník

Základy práva

9. ročník, 12 hodin

Žák:

Školní očekávaný výsledek učení	OVU RVP, který je prostřednictvím ŠOVU plněn
Rozlišuje mezi právními a morálními normami a spravedlností a na příkladech vysvětlí jejich rozdíly i vzájemný vztah.	CAS-VKO-002-ZV9-008: Rozpozná na příkladech různých životních situací porušování práv, zákonů a smluv a navrhne, jak situace řešit. KOB-ODP-000-ZV9-001: Přebírá odpovědnost za věci okolo sebe a za možné dopady svých rozhodnutí vůči ostatním a okolí.
Vyhodnocuje vztah mezi právními a morálními normami a svým vlastním žebříčkem hodnot.	CAS-VKO-001-ZV9-002: Zdůvodní svůj žebříček hodnot a způsoby jeho uplatňování v různých životních situacích. KOS-SEB-000-ZV9-001: Pracuje s jedinečností vlastní osobnosti.
Vyhledá znění vybraných právních předpisů (např. občanský zákoník, zákon o ochraně spotřebitele) a zorientuje se v jejich struktuře a obsahu.	CAS-VKO-002-ZV9-007: Pracuje s ukázkami konkrétních právních textů, jako je Ústava ČR, Listina základních práv a svobod, zákony, různé typy smluv. KDI-VIN-000-ZV9-001: Využívá digitální technologie, aby sobě či ostatním usnadnil či zjednodušil pracovní postupy a zkvalitnil výsledky práce.
Za pomoci textu právního předpisu a umělé inteligence správně vyřeší jednoduchý právní případ spočívající v porušení smlouvy či zákona.	CAS-VKO-002-ZV9-007: Pracuje s ukázkami konkrétních právních textů, jako je Ústava ČR, Listina základních práv a svobod, zákony, různé typy smluv. CAS-VKO-002-ZV9-008: Rozpozná na příkladech různých životních situací porušování práv, zákonů a smluv a navrhne, jak situace řešit. KDI-VIN-000-ZV9-001: Využívá digitální technologie, aby sobě či ostatním usnadnil či zjednodušil pracovní postupy a zkvalitnil výsledky práce.
Sestaví jednoduchou písemnou smlouvu (např. kupní, darovací, o výpůjčce) obsahující všechny podstatné náležitosti.	CAS-VKO-002-ZV9-007: Pracuje s ukázkami konkrétních právních textů, jako je Ústava ČR, Listina základních práv a svobod, zákony, různé typy smluv. KKK-VYJ-000-ZV9-001: Vyjadřuje se prostřednictvím souboru běžných výrazových prostředků, které volí s důrazem na svůj komunikační záměr, partnera a situaci. ZGC-PVL-000-ZV9-001: S oporou o evidence vyhodnocuje své pokroky i postupy ve čtení a psaní pro stanovení dalších cílů i cesty k nim.
Zorientuje se v institucích a osobách, které mohou poskytnout právní pomoc v různých situacích, a ve způsobech, jak se na ně lze obrátit.	CAS-VKO-002-ZV9-008: Rozpozná na příkladech různých životních situací porušování práv, zákonů a smluv a navrhne, jak situace řešit.
ROZŠIŘUJÍCÍ: Řeší případy ze současnosti či minulosti, kdy dochází k rozporu mezi platným (pozitivním) právem a citem pro morálku či spravedlnost.	CAS-VKO-002-ZV9-007: Pracuje s ukázkami konkrétních právních textů, jako je Ústava ČR, Listina základních práv a svobod, zákony, různé typy smluv.

	CAS-DEJ-001-ZV9-012: Diskutuje o projevech moderního politického extremismu a o povaze, příčinách vzniku a důsledcích nastolení diktatur a autoritativních režimů.
Učivo	
— Právo, morálka, spravedlnost, hodnoty a jejich vztah. Prameny práva a jejich hierarchie. — Orientace v právních předpisech; struktura a terminologie právních dokumentů. — Metody vyhledávání právních předpisů; práce s právem za pomoci digitálních nástrojů vč. umělé inteligence. — Modelové právní případy z běžného života. — Smlouvy, jejich nejběžnější typy a odpovědnost vyplývající z jejich uzavírání; náležitosti platné smlouvy. — Prostředky právní pomoci a ochrany (advokáti, notáři, policie, bezplatné právní poradny, ombudsman, dětský ombudsman, soudy).	
Mezipředmětové vztahy:	
Český jazyk a literatura: OVU Porozumí stavbě textu a využívá znalosti o skladebním učivu; Vytvoří podle zadání funkční písemný projev s využitím znalostí pravidel pravopisu; Využívá elektronické prostředky a informační zdroje ke tvorbě textu; Používá záměrně a promyšleně postupy a strategie umožňující vnímat, chápat a interpretovat text. Informatika: OVU Zkoumá, s jakými digitálními technologiemi se v různých oborech pracuje a k čemu se využívají (8. ročník)	

Základy ekonomie

9. ročník, 11 hodin

Žák:

Školní očekávaný výsledek učení	OVU RVP, který je prostřednictvím ŠOVU plněn
Vysvětlí a správně používá základní ekonomické pojmy (inlace, HDP, státní rozpočet, daň) vyskytující se v médiích a veřejných diskusích, a uvede příklady jejich vlivu na život občanů.	CAS-VKO-003-ZV9-013: Používá základní ekonomické pojmy, které jsou aktuálně diskutovány ve veřejném prostoru.
Vyhledá a analyzuje aktuální ekonomické téma v médiích a jeho zpracování porovná ve dvou různých informačních zdrojích.	CAS-VKO-003-ZV9-013: Používá základní ekonomické pojmy, které jsou aktuálně diskutovány ve veřejném prostoru. KKU-USU-000-ZV9-001: Řídí vlastní procesy učení. ZGC-VZT-000-ZV9-001: Oceňuje čtení a psaní jako činnosti pomáhající porozumět světu i sobě samému.
Vysvětlí principy tržního hospodářství a na konkrétních příkladech demonstruje vzájemný vztah nabídky, poptávky a konkurence při tvorbě cen.	CAS-VKO-003-ZV9-015: Vysvětlí tvorbu cen v tržním hospodářství z pohledu kupujícího a prodávajícího. CAS-DEJ-001-ZV9-008: Vysvětlí proměny fungování hospodářství od pravěku po současnost. ZGM-MOD-000-ZV9-001: Vyvíjí/inovuje matematické modely.
Porovná ceny tří podobných produktů/služeb a vysvětlí faktory, které mohou způsobovat jejich odlišnost (kvalita, značka, místo prodeje, sezónnost, reklama).	CAS-VKO-003-ZV9-015: Vysvětlí tvorbu cen v tržním hospodářství z pohledu kupujícího a prodávajícího. KDI-VIN-000-ZV9-001: Využívá digitální technologie, aby sobě či ostatním usnadnil či zjednodušil pracovní postupy a zkvalitnil výsledky práce. KDI-DAT-000-ZV9-001: Data získaná na základě vlastních kritérií a formulovaných dotazů z různých digitálních zdrojů posuzuje z hlediska souladu s již známými poznatky i nároku na spolehlivost zdroje.
ROZŠIŘUJÍCÍ: Na příkladu ceny konkrétního produktu či služby a průměrných výdělků zmapuje, jak se měnila jeho dostupnost v různých časových obdobích.	CAS-DEJ-001-ZV9-008: Vysvětlí proměny fungování hospodářství od pravěku po současnost.
Analyzuje modelový rozpočet a navrhne efektivní řešení při nedostatku nebo přebytku finančních prostředků.	CAS-VKO-003-ZV9-014: Rozhoduje v modelových situacích o řešení životních potřeb s ohledem na rodinný a osobní rozpočet. ZGM-MRF-000-ZV9-001: Hodnotí získané výsledky ve vztahu k výchozí matematické situaci. ZGM-POM-000-ZV9-001: Systematicky kontroluje správnost řešení matematických postupů. ZGM-MUV-000-ZV9-001: Aplikuje metody analýzy a syntézy při řešení komplexních matematických situací v různých kontextech.
Posoudí nabídky finančních produktů (spoření, investice, půjčky, pojištění, bankovní služby) a vybere nejvhodnější variantu pro řešení konkrétní modelové situace.	CAS-VKO-003-ZV9-014: Rozhoduje v modelových situacích o řešení životních potřeb s ohledem na rodinný a osobní rozpočet.

	KDI-DAT-000-ZV9-001: Data získaná na základě vlastních kritérií a formulovaných dotazů z různých digitálních zdrojů posuzuje z hlediska souladu s již známými poznatky i nároku na spolehlivost zdroje.
	ZGM-MRF-000-ZV9-001: Hodnotí získané výsledky ve vztahu k výchozí matematické situaci.
	ZGM-MUV-000-ZV9-001: Aplikuje metody analýzy a syntézy při řešení komplexních matematických situací v různých kontextech.
Posoudí, jak mohou technologické změny (např. automatizace, umělá inteligence) ovlivnit ekonomiku a práci v budoucnosti.	CAS-VKO-003-ZV9-013: Používá základní ekonomické pojmy, které jsou aktuálně diskutovány ve veřejném prostoru.
	KOB-UDR-000-ZV9-001: Uskutečňuje kroky směřující k udržitelnosti na základě promýšlení různých scénářů možného budoucího vývoje.
	KKU-SMU-000-ZV9-001: Uvědomuje si důležitost celoživotního charakteru učení.
ROZŠÍŘUJÍCÍ: Porovná hlavní ekonomické systémy 20. století (centrálně plánovaná ekonomika vs. tržní hospodářství) na příkladu Československa před rokem 1989 a po něm, a zhodnotí jejich dopady na životní úroveň obyvatel a fungování společnosti.	CAS-VKO-003-ZV9-013: Používá základní ekonomické pojmy, které jsou aktuálně diskutovány ve veřejném prostoru.
	CAS-DEJ-001-ZV9-008: Vysvětlí proměny fungování hospodářství od pravěku po současnost.
	CAS-DEJ-002-ZV9-018: V modelové situaci předvede, jak může historické poznání pomoci v současném životě.
ROZŠÍŘUJÍCÍ: Na příkladech konkrétních ekonomických otázek současnosti vysvětlí, jak by k jejich řešení přistoupili zastánci různých ekonomických škol.	
Učivo	
— Základní ekonomické pojmy a koncepty (inlace, HDP, státní rozpočet, daň) a jejich vliv na život občanů. — Principy tržního hospodářství, nabídka, poptávka a tvorba cen. — Rozpočty, jejich sestavování a úpravy. — Finanční produkty a služby a kritéria jejich výběru. — Praktické příklady porovnávání cen a finančních produktů z běžného života. — Digitální nástroje pro finanční plánování a srovnávání nabídek. — ROZŠÍŘUJÍCÍ: Ekonomické systémy 20. století (centrálně plánovaná ekonomika vs. tržní hospodářství). — ROZŠÍŘUJÍCÍ: Ekonomické školy současnosti (keynesianismus, monetarismus, neoliberalismus) a jejich recepty na řešení společenských a ekonomických otázek.	
Mezipředmětové vazby	
Příroda a já: karta <i>Energie ve světě kolem mě</i> .	
Matematika: OVU Získá data ze sloupcového, kruhového a Vennova diagramu a ze spojnicových grafů a bodových grafů. Uspořádá data a sestaví sloupcové, kruhové diagramy a Vennovy diagramy, spojnicové a bodové grafy (i se SW podporou), popíše vztahy v rámci zobrazení dat, řeší úlohy z reálného života s využitím získaných dat. Geografie: Globalizace – OVU S využitím konkrétních příkladů popisuje projevy globalizace ve sféře hospodářství, obchodu, kultury, politiky, způsobu života obyvatel, přírody a životního prostředí ve vybraných místech či regionech; Na příkladu procesu šíření vybraného jevu popíše globální propojení světa (např. šíření nemoci, kulturní trendy, technologické inovace); Na konkrétních příkladech ze světa a z místa svého bydliště posoudí, komu/čemu dopady globalizace prospívají a komu/čemu škodí; S využitím příkladu jím vlastního/užívaného výrobku/služby vytvoří jeho "vizitku" a doloží tak hospodářskou nebo kulturní provázanost světa; Udržitelnost života na zemi – OVU Na příkladu konkrétního výrobku nebo využití určité služby shrne možné dopady na životní prostředí, případně navrhne environmentálně šetrnější alternativu; Navrhne, jak uplatnit principy udržitelnosti v konkrétním odvětví lidské činnosti, a zhodnotí jejich dopady na lokální i globální úrovni.	

Aktuální témata

9. ročník, 10 hodin (jednotlivých nebo v menších blocích)

Žák:

Školní očekávaný výsledek učení	OVU RVP, který je prostřednictvím ŠOVU plněn
Porozumí do hloubky aktuálním tématům regionálního, celostátního i globálního významu.	CAS-VKO-002-ZV9-010: Kriticky posuzuje dění ve svém regionu, v České republice a ve světě.
	CAS-VKO-002-ZV9-011: Zhodnotí na příkladech ze života občanů projevy ekonomické a politické integrace v Evropě a její výhody a nevýhody.
Porovnává různé mediální perspektivy, odhaluje manipulativní techniky a kriticky analyzuje mediální sdělení.	PTS-000-000-ZV9-002: Rozezná a vysvětlí volbu výrazových prostředků, kterými se mediální sdělení snaží ovlivnit vnímání konkrétního tématu.
	PTS-000-000-ZV9-003: Rozezná postoje, stereotypy a předsudky v mediálních sděleních a navrhne možné způsoby, jak lze předcházet rizikům jejich mediálního šíření.
	KKK-POR-000-ZV9-001: Přemýšlí o komunikačním záměru autora sdělení.
	ZGC-KCP-000-ZV9-001: Při čtení i psaní posuzuje autorské záměry, účinky a prostředky textu i kontext autora nebo čtenáře.
Samostatně vyhledává a kriticky vyhodnocuje informace z různých zdrojů.	CAS-VKO-002-ZV9-010: Kriticky posuzuje dění ve svém regionu, v České republice a ve světě
	KRP-KRP-000-ZV9-001: Kriticky hodnotí informace z různých zdrojů.
	ZGC-VZT-000-ZV9-001: Oceňuje čtení a psaní jako činnosti pomáhající porozumět světu i sobě samému.
Analyzuje příčiny a možné důsledky aktuálních společenských událostí v globálním měřítku.	KOB-ZPS-000-ZV9-001: Zohledňuje vzájemnou propojenost jevů, situací a výzev v okolním světě z hledisek sociálních, ekonomických, kulturních, politických a ekologických.
	CAS-VKO-002-ZV9-010: Kriticky posuzuje dění ve svém regionu, v České republice a ve světě.
	CAS-DEJ-001-ZV9-009: Rozliší příčiny, důsledky a podobu konfliktů a spolupráce v minulosti
	CAS-DEJ-002-ZV9-018: V modelové situaci předvede, jak může historické poznání pomoci v současném životě.
	CAS-DEJ-001-ZV9-012: Diskutuje o projevech moderního politického extremismu a o povaze, příčinách vzniku a důsledcích nastolení diktatur a autoritativních režimů.
	CAS-VKO-002-ZV9-006: Prozkoumá průběh a výsledky voleb v České republice, rozhodování občanů při volbách a jejich zapojování do veřejného politického dění.
Formuluje a zdůvodňuje (ústně i písemně) vlastní názor na aktuální společenské otázky s oporou o relevantní fakta, s vědomím širších souvislostí a různých úhlů pohledu.	CAS-VKO-002-ZV9-010: Kriticky posuzuje dění ve svém regionu, v České republice a ve světě.
	KRP-KRP-000-ZV9-001: Kriticky hodnotí informace z různých zdrojů.
	KKK-VYJ-000-ZV9-001: Vyjadřuje se prostřednictvím souboru běžných výrazových prostředků, které volí s důrazem na svůj komunikační záměr, partnera a situaci.

	ZGC-BPO-000-ZV9-001: Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.
	ZGC-KCP-000-ZV9-001: Při čtení i psaní posuzuje autorské záměry, účinky a prostředky textu i kontext autora nebo čtenáře.
Navrhne možná řešení nebo přístupy k aktuálním problémům společnosti.	CAS-VKO-002-ZV9-010: Kriticky posuzuje dění ve svém regionu, v České republice a ve světě.
Vysvětlí, jak konkrétní aktuální události souvisejí s klimatickou změnou a jak se navzájem ovlivňují environmentální, sociální, ekonomické a politické faktory. Uvede příklady, jak životní styl jednotlivce i fungování společnosti přispívá k těmto jevům.	PTU-000-000-ZV9-002: Prozkoumá a vysvětlí provázanost mezi klimatickou změnou, vlastním životním stylem, životem společnosti a ekonomickou činností.
	KOB-ZPS-000-ZV9-001: Zohledňuje vzájemnou propojenost jevů, situací a výzev v okolním světě z hledisek sociálních, ekonomických, kulturních, politických a ekologických.
Zasazuje aktuální události do širšího historického, politického a ekonomického kontextu a odhaluje opakující se vzorce či paralely s minulostí.	CAS-DEJ-002-ZV9-018: V modelové situaci předvede, jak může historické poznání pomoci v současném životě.
	VKO-002-ZV9-013: Používá základní ekonomické pojmy, které jsou aktuálně diskutovány ve veřejném prostoru.
	DEJ-001-ZV9-012: Diskutuje o projevech moderního politického extremismu a o povaze, příčinách vzniku a důsledcích nastolení diktatur a autoritativních režimů.
Učivo:	
— Kritická analýza informací (ověřování zdrojů, rozpoznávání dezinformací a manipulace, adaptace na nové typy médií, rozpoznání informačního nedostatku). — Vliv digitálního prostředí na naši interpretaci aktuálních událostí (vliv algoritmů sociálních sítí a informační bublin, možnosti a rizika umělé inteligence, deepfake). — Praktická mediální gramotnost (porovnávání mediálních perspektiv, rozpoznávání autorského záměru, strategie kritického hodnocení obsahu). — Globální výzvy 21. století (systémové myšlení, vzájemná propojenost problémů, příprava na budoucí společenské změny). — Aktivní občanství budoucnosti (nové formy participace, schopnost přizpůsobení se změnám, řešení komplexních problémů).	
Mezipředmětové vztahy:	
Český jazyk a literatura: OVU Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, s jasným komunikačním záměrem a vhodnými jazykovými prostředky; Vyhledá, kriticky posoudí a sdílí informace, k tomu volí etické postupy, způsoby a prostředky odpovídající konkrétní situaci; Rozlišuje komunikační funkce výpovědi a porozumí smyslu textu. Rozpoznává manipulaci v komunikaci, zaujímá k ní kritický postoj a přiměřeně reaguje. Geografie: Konflikty – OVU Na základě mediálních zpráv za určité období vytvoří tematickou mapu aktuálních ohnisek napětí/konfliktů ve světě; Na konkrétních příkladech konfliktů z minulosti i současnosti prozkoumá jejich příčiny a vytvoří ve skupině jednoduchou typologii konfliktů doloženou konkrétními příklady; Na konkrétních příkladech různých konfliktů uvádí jejich krátkodobé a dlouhodobé důsledky v místě konfliktu, v Česku i ve světě (na život obyvatel, politiku, hospodářství a přírodu); Diskutuje o minulých i současných příkladech mírového úsilí ve světě. Udržitelnost života na Zemi – OVU Navrhne, jak uplatnit principy udržitelnosti v konkrétním odvětví lidské činnosti, a zhodnotí jejich dopady na lokální i globální úrovni; Na několika odlišných příkladech environmentálních problémů z Česka i ze světa doloží vzájemné vztahy životního prostředí a různých aktivit člověka, zmapuje u nich potřeby jednotlivce, společnosti a přírodního prostředí; Shrne argumenty různých pohledů na vybraný problém životního prostředí, posoudí jejich význam a formuluje vlastní názor, který obhájí před ostatními.	

Integrovaný modelový ŠVP / Společnost pro 2. stupeň ZŠ

Dílo vzniklo v IPs Podpora kurikulární práce škol.

Registrační číslo projektu CZ.02.02.XX/00/22_005/0004756

Dílo podléhá licenci Creative Commons CC BY SA 4.0

– Uveďte původ – Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je kolektiv autorů NPI ČR.

Licenční podmínky navštivte na adrese:

<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/legalcode.cs>.

**Národní pedagogický institut
České republiky**

Praha, leden 2025

www.npi.cz